

308396

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2.

చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 5 వ తేదీ సోమవారము

No. 4

సంపుటము. ౨.

రాక్షసనామ సంవత్సర చైత్ర మాసము బహుళ చుట్టి

సంచిక ౪

వజ్రగుళికలు

20 మాత్రలగుల డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0.

భాతపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్షణమునకు రక్షణపుష్టియు, నరకటుత్తము కారణములు. రక్షణపుష్టికినుంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము

బహిరంగశరీర వ్యాధ్యాదుమువలనను జీతేంద్రియ త్వమువలనను గలుగును.

అమృతాంజనము డిబ్బీ } 109, ఫోటోస్టూ, బా. బా. బా. 6, 7 తంబు శెట్టిపేడి, మదరాసు

మాయొక్క-జగమెరిగినమందులు

మాకాంపాండు సారసపరిల్లా.

రక్షమును శుభాశిష్యులకును, పులిష్టిన, పుండ్లను, వాతమెప్పుడును, కీళ్లనొప్పులను, నయము చేయుటకును, జేహమును చల్లబరచుటకును మంచిమందు. సీసా 1-కి రు. 2

పేకేజీ పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

మాయొక్క ఎలకిరు కాంపాండు,

నరముల బలకరమగు మందు. మానసిక భార

రక బడలికలను పోగొట్టును. సీసా 1-కి రు. 2

పేకేజీ పోస్టు ప్రత్యేకము.

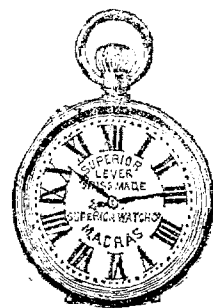
శ్రీ కృష్ణ బ్రదర్స్,

కమిషన్ డ్రగిస్టు & ఆప్టిషన్స్, 828 తంబు శెట్టిపేడి, మదరాసు

నుసీరియర్ లీవర్ జ్యూయలు వాచ్.

లొలుసుతో సహా ధర రు. 3-0-0. పోస్టేజీ 0-4-0.

డిసికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈగడియారము దేహముమీద మాకంపేని శేరు ఎజ్జనిషిరా తొ డిబ్బింబడి యొందును ఇది మాచుట కందమై తలచిన మను, దేవులూ అనుగ్గాను జోమునుగలిగి మొరటుపనులకు దిగియుండును. పెట్టెమాత్రా భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి కంచి యుండును. సీసా నుండి

మాత్ర తయారచేయబడినది. కాని నెవరియొద్దను జక్కదు. ఒకరోక్కరును తీయుదురను తలంపుతో తక్కువ వెలనుంచి తీసి. చాల కాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడియార మిదియొకటియేయని యనుభవమున దెలియును. ఇదిగల కనేక గడియారములు ఖర్చయి యోగ్యతాపత్రముల నంది యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మా పట్టణమున కనేవల కొని నంతపించిరినన, వెలమాట తెండు ? నుసీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం167, మద్రాసు

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటకు, వాటిని బాగుచేయు గలుగు తరిసియేదు నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో యేమేభాగములు యేమేపనులుచేయునో అది చెడి పోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు నిపులను యాయంతయుల నై అభ్యాసపూర్వకముగా గాని పాఠశాలలో, యూరోపియన్ కోరెల్ల నేర్పించుటకును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటువారివద్దకుంచి తె నెన్న యిప్పించి పంపుటకును. యందులకు ఖీను 40 రూపాయలు కట్టవలయును. ఏప్రిల్ నెల నెంబటి 7 తేదిలోగా ధర కాన్సులుపంపుతూ 10 రూపాయలు అద్యాన్న పంపువారికి మాత్రము ఒకవోటు దొరకగలదు. ఈక్రింద నుదహరించువారికి వ్రాసికొడు.

గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
Galley & Co, 149, Broadway, Madras.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సంవత్సరములు వెలువడినవి.

ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభ మగు భాషలో తగినప్రభుములతో కథలవలె వర్ణితమగును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు (రమూరము 800 పుబులు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0 (పోస్టేజీతో సహా). ప్రవేశ దుస్తుములేదు. సంవత్సరము చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును. కలయువాడు గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ. వి. ఇన్స్టిట్యూట్, మదరాసు. అని వ్రాయుడు

పుస్తకము	వెల	తులం 1-కి	0-4-0
చందాపద్ధతి	"	"	2-0-0
గోకోజనము	"	"	5-8-0
కమ్రా	"	"	32-0-0

అమృతాంజనం డిబ్బీ 6 తంబు శెట్టిపేడి, మదరాసు.

యుద్ధ చరిత్రము

సంవత్సరాదిసంచిక!

సంవత్సరాదిసంచిక!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క- ఆరవసంవత్సరాదిసంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ వైస్యసేవ, ప్రాచీనతీధి, దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, ధీరాధాన, మహమ్మదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె స్రవరింపబడుచుండుటయొక్కా నిపుడు లోకము నంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మిగ్రిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్మని, ఫ్రాన్సు, రుష్యా, ఇంగ్లాడు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు;
2. యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు;
3. యుద్ధ పూహములు, వాటిపటములు;
4. భిన్న రాజ్యముల వైస్యబలము, వాకాబలము, విమానబలము వాటిపటములు;
5. దుర్భగల్గు నిర్మాణము వాటిపటములు;
6. నానారాజ్యముల వైస్యముల ఫిరంగుల పటములు;
7. రాజుల సేనావ్యూహ మంత్రాల వాకాధ్యక్షుల పటములు;
8. యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు;
9. యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములం దపూర్వముగ నుండగలదు. పెద్దయాత్యతియందు 500 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగులపటమును చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను, ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు

వెల	0	8	0
అర్ధసంవత్సర	"	0	12 0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర దినపత్రిక కిమాసముల చందాదారులకు	"	1	0 0
ఇతరులకు	"	2	0 0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలుచేయబడును. యుద్ధచరిత్రసంచికను బడముగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగ నచ్చును. దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది. ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబు శెట్టిపేడి, మద్రాసు.

వృత్తాంతములు

వీడికోలు విందు:—మాపురముందు సుమారు మూడు నాలుగు సంవత్సరములనుండి సబ్ జడ్జిగానున్న జి. వినయరావునాయుడుగారిని రాజమహేంద్రవరమునకు బదిలయించినందున వారిని గౌరవించుటకుగాను ఏప్రిల్ 2వ తేదీన ఇచ్చటి స్వామివారు వారి కొక గొప్ప విందు గావించిరి. వారి స్థానమునకువచ్చిన నూతన సబ్ జడ్జిగారు వారి యొద్దనుండి చార్జి ఫుచ్చుకొని పనిచేయుచున్నారు. అని తెలిపాడునుండి యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

ఒకవిచిత్రము:—నిన్ను మధ్యాహ్నము 1½ గంటలప్పుడు కృష్ణానదికి పైకి తలుపు తాలూకా పట్టణ నేమవరము నందు ఒక యావుకు వింత చెయ్యడమే వుట్టెను. దానినిగూర్చి గ్రామములో కొందరు కొన్ని సంగతు లాశ్చర్యముగా చెప్పుకొని విని, నేను నాన్నే హితులుకలసి పదిమంది మాడ వెళ్ళివీచి, ఆయాడ మొగము, తల, ఆయువుపట్టు, కొంచెమెచ్చుతట్టున కండ్లు ముసుగున కున్నట్లు చూస్తే, హనుమంతుడని చెప్పే. బొమ్మయ్యెనది నున్నది. చెవులు తెక్కిన యవయములను ఆజంతువునకుండెడి రీతిగానేయుండెను. ఏమియిది విచిత్రము? అని ఎ. ఎస్. మూర్తిగారు వ్రాయుచున్నారు.

నెల్లూరు డిస్ట్రిక్టులో:—ఈజిల్లాలో ఒక మెంటరు పని కాబట్టి, సదరు కాలిని “నామినేషన్” (అధికార నియామకము) ద్వారా భర్తీ యొనరించవలసియున్నది. ఆసభ్యత్వము సంపాదించవలెనని నాలమంది ఆశతో నున్నట్లు తెలియుచున్నది. వీరిలో కొందరికి దక్కదు చేయుటకు మాత్రము, ఇంకొకటి తెలియునుగాని, వ్రాయుట, ముట్టాడుటనున్న. ఇందులో చాలమంది ధనికులుగాను తెలివిగలవారుగాను నున్నారు. అయినను వారి తెలివియు డబ్బును తెలుపలిక ప్రకాశంపు సాధారణముగా లోకలోబోర్డుమెంబర్లు, విచేతులుగాను మంచినడవడిక గలవారుగాను ఉండవలసివదినిది. కాబట్టి నెల్లూరు జిల్లా కలెక్టరుగారు స్వయముగా విచారించి తెలిసి, తేటలు గలవారిని, నియమించవలసినిగా ప్రార్థించుచున్నాడు అని యొక “మండలాధిపాని” వ్రాయుచున్నాడు.

ఒంగోలు రీడింగురూము:—రీడింగురూము ఎన్నికల కేంద్రమున సభలో గడవిన సంవత్సరము కార్యదర్శిగా నున్న మైసంపాటి నరసింహంగారు వారికాలములో రీడింగురూము విషయమై పట్టి పలు విధములయిన ఖర్చులు మరియు సంవత్సరాంతమున నిలువయున్న మొత్తము మొదలయిన అంశములను తెలుపుచు రిపోర్టు చదివిరి. పిమ్మట కొత్త ఉద్యోగులు నియమించుటకు ఒట్టు తీసికొనబడెను. తత్ఫలముగా సాతకార్యదర్శిగారు మైసంపాటి నరసింహంగారే తిరిగి కార్యదర్శిగా నెన్నుకొనబడిరి. వీరి ఉద్యోగము బహుశేర్వుతో ఇరుకతులవారికి ఏ విధమయిన లాభము కలుగకుండ రీడింగురూము పనులను చక్కగ నెరవేర్చుచు అందరివలన మెప్పును బడయుచున్నారు. ఈ యూరిలో పెద్ద మనుష్యులలో చాలమంది రెండు కతులుగా నెర్పడి ఒకరిమేలొకరు సహింప నోపక ఒండొరులు దూషణ తిరస్కార మనోరథులు యొందురు. వీరలయందుండు ఇట్టి యాద్యభావములు సామాన్యముగా మునిసిపలు చెయిరుమెను, కొంకిలను, మరలూ రీడింగురూము కార్యదర్శిని నియమించు సమయమున ఎక్కువ ఆశోకము కలిగించు చుండును. కనుక ఈ పట్టణమందు రీడింగురూము కార్యదర్శిగా రెండవసారి ను నాయాసముగా నియమింపబడగల సమర్థత కలిగియుండుట సంప్రదాయమయిన విషయమే. అని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

యోగి, యోగినులు:—కొన్ని నెలల క్రిందట నూ పట్టణమునకు మహామృత్యు, వీరభోగ వసంతకాయలు అను నాహంకారములుదాల్చిన తిక్కాని సుహృదావుయోగి వచ్చి కొందరిచే సాష్టాంగ ప్రణామములును మరికొందరిచే “వేషధారులు” “బూటకులు” అని బిరుదులనుబడసి ఇప్పుడు చెన్న పట్టణములో బూట్లు, క్రొవర్లు, నేకీట్రెలు, దాల్చి వారిపూర్వ వృత్తియగు గారడవిద్యచే జీవింపుచున్నారని వినుచున్నాము. వీరు మామూలువిడిది పోయిన కొన్ని మాసములకు ఒక యోగిని ప్రవేశించి ఆ నేతలు సామర్యభావముచేగూడ సన్నాహింపబడుచున్నది. ఈమె ఒక నిలిజకులవీరంతు. భర్త సూర్యమేజి స్త్రీలు: పనిచేసియుండెను. ఇద్దరు కొమార్తెలున్నారు. సుమారు రెండు సంవత్సరముల ప్రాయముగలది. కామయవస్థయులుగాక

జాబులు.

విలేకులకు ప్రకటన.

వి. వి. నూర్యనారాయణగారు, వంటేరు రంగారెడ్డి గారు:— ప్రకటింపలేనందులకు చింతించున్నాము.

I

కృష్ణాజిల్లా ప్రధమసహకార కాన్ఫరెన్సు.

అయ్యో, ఈ కాన్ఫరెన్సు యేప్రిల్ నెల 17 (శనివారం) 18 (ఆదివారం) తేదీలను కయికలుచునందు రివిన్యూబోర్డు మెంబరు గౌరవనీయులగు మ. రా. రా. యల్. ఇ. బక్షేదొరవారి ఆధిపత్యముక్రింద జరుగును. సహకారోద్యమమునందు అభిమానము గలవారందరు సభకు దయచేయ ప్రార్థింతులు. ఇతర స్థలములనుంచి సభకు దయచేయువారికి గుడివాడలో లోకల్ ఫండు, కమ్మవారి స్థలములవద్దను, యేలూరులో రాజావారి స్థలమువద్దను 16 తారీఖు సాయంత్రం 5 గంటలు లగాయతు 7 గంటలవరకు బండ్లుంచబడును. కాకాఫరెన్సు తరఫు ప్రతినిధులు, ఆరెండుస్థలములందును దయచేయువారి కొరకు బండ్లును స్థలముచేయుటకు 16 తారీఖు ఉదయం లగాయతు రాత్రి 7 గంటలవరకు సిద్ధముగానుండురు. సభకు దయచేయువారు ముందుగా తెలిపిన, వారికొరకై బండ్లు ఏర్పాటుచేయుదుము. సభకు దయచేయువారికి బస్ల యేర్పాటు భోజనసదుపాయములు ఆహ్వానసంఘమువారు చేయుదురు.

గుడిపాటి వేంకటాచలపతి సెక్రటరీ.

II

ద్వితీయాంధ్ర దేశగ్రంథ భాండాగార ప్రతినిధుల సభ.

అయ్యో, ఈసభ మే నెల 9, 10 తేదీలలో జరుగునని మాత్రము ప్రతికాముఖమున చూచితిమిగాని ఆసభకధ్యక్షు డెవరెన్నుకొనబడినదియు, అచట చర్చింపబడు తీర్మానములనుగూర్చియు చదువబడు వ్యాసములనుగూర్చియు అహ్వాన సంఘమువారు గాని తదితర భాండాగారాధిపతులు గాని ఏమియు చర్చించుటలేదు. అధ్యక్షులుగ నుండుటకు హానరరీతో మోసగ్గరామచంద్రరావుగారు తగినవారైయున్నారు. వారు “ఆంధ్ర దేశగ్రంథ భాండాగార సంఘము”నకు అధ్యక్షులు. కనుక వారిని అధ్యక్షులుగ నుండగోరవో వారు అంగీకరింపవచ్చును. ఆహ్వానసంఘమువారు ఈవిషయమున త్వరపడుదురుగాక. — గతసంవత్సరము చేయబడిన తీర్మానముల నెంతవరకు ఆచరణలో పెట్టినదియు తెలిసికొనినగాని ముందుచేయవలసిన తీర్మానములనుగూర్చి ఆలోచించుటకు పిలుకలుగదు. కనుక “ఆంధ్రదేశగ్రంథ భాండాగారము” నా రివిజయమునుగూర్చి తెలుపుటకై ప్రార్థింతులు.

ఈవిషయమునుగూర్చి తమ ముఖ్యప్రాయములను వివరముగ చర్చించుటకై భాండాగారాధిపతులెల్లరు ప్రార్థింపబడుచున్నారు.

ఒక భాండాగారి.

చక్కని రంగులుగల పట్టుబాకెట్లు ధరించును. ఈమె రెండు నేల రూపాయలుచేర్చి సమారాధన చేయవలయునని ప్రతిము పట్టి తదగ్రము నానాపట్టణములు సంచారము చేయుచున్నది. ఈమెన్వీ గ్రామము బందరుసమీపమున నొకపల్లెటూరు. ఈమె ఆహారమేమియులేక వట్టినుంచినట్లు పానముచేమాత్రము బ్రతుకు నట. ‘మనస్సులోనన్న రహస్యములు చెప్పబడుండు, భూత భవిష్యత్తులు తెలుపుటయందు, బాహ్యములు కుదుర్చుటయందు శక్తికలదట. ఆహా! యెట్టిసామర్థ్యము! తన భవిష్యత్తు తనకు తెలియునో లేదో! ఇట్టి సామర్థ్యము కలవారికి విత్తపేల? రంగురంగు పట్టుబాకెట్లలో ఆహారములేక జీవించుటకల్గి, తెలివి గలవారు పరిశోధించిన నిజముబయల్పడును, ఇట్టివారలు శ్రీ పురుషులు అప్పుడప్పుడు కన్పించుదురు. జనులు బాగరూకులయి యుండవలయును. ఇవి పూర్వకాలముగాదు, ఇరువదియవ శతాబ్దము. ఇప్పుడు నిజముదాగుట బహుకష్టము.” అనియొకరు ఒంగోలునుండి వ్రాయుచున్నారు.

III

శ్రీయుత గాంధీదంపతులు.

ఆయ్యా,

ఈమార్చి నెల 22 వ తేదీ సాయంత్రం 6-30 గంటలకు సాయం సోమల్ క్లబ్ వారు శ్రీయుత గాంధీగారిని, శ్రీమతి కస్తూరిబాయి గాంధీగారిని విందుచేసిరి. సభ్యుల ప్రోత్సాహముమీద గాంధీగారి రిట్టుపస్సునించిరి. “నాభార్య” నేనును నక్షిణాఫ్రికాలో నెంతో గొప్పకార్యముల నిర్వహించితిమని మీరేగాక మేమెచ్చుటికెట్లైన అచ్చటివారందరూ పక్షపక్షి చెప్పుచుండుట మిక్కిలి చోద్యముగానున్నది. మేము సాధించి పది స్వల్పము. దూరపుకొండలు నునుపన్నీలు అచ్చటమును క్లాఫించిచెప్పట అతిశయోక్తియేగాని వేరొండు హామీనొచ్చుకొన ప్రతికల చదువుట, స్వాగతోత్సవముల జరపుట, విందుల చేయుట, మొదలయినవి మనశ్శక్తిమతుల వృథాపుచ్చునవియే కాని, మనము తలపెట్టిన కార్యనిర్వహణమునకు తోడ్పడవు. మేమిరువురము సాత్వికనిరోధులను మించుకొనుచు, యావజ్జీవపర్యంతము సాత్వికనిరోధులుగా మండవలచినారము. విన నాభార్యవిషయము నేనెట్లు చెప్పగలను? నామట్టుకు నే నూపిరియుండువరకు సాత్వికనిరోధిగానుండును. 28 సంవత్సరములు ప్రవాసమున గడపి కొద్దిరోజులమునుపే జన్మభూమి కరుదెంచితిమి. మనదేశముల స్థితిగతుల నారసి తెలిసికొన వచ్చితిమేకాని, బుద్ధిమతుల కఅప్పునెన్ని కతో కాదు. మా చర్యలు, మేమును, కొంతవరకు మనభూమిలో నాటుకొని, నిలకడ గాంచవలసియున్నది. నేనిచట చెప్పెడిమాటలతో నేనును, మీరును సంత్సపుటమై మాతృభూమి నేర లంతటితో ముగిసినవని భావించనూడదు. తరుణముకచ్చినపుడు మీసాను భూమిని, మీద్రవ్యవహాయమును, మీరేరసహాయమును, మీ మనోబలమును, నమ్మియుండవచ్చునా? అట్లుచేయగలిగిన ఆదినమే మీయొక్కయు నాయొక్కయు మనస్తైర్యముల పరిశోధనసమయము.

28-వతేదీ సాయంత్రం మానీయులైన “యూనైటెడ్” గారి యాధిపత్యముక్రింద విక్టోరియా జూబిలీహాలులో రంగూన్ పౌరులతరఫున “యునైటెడ్” గారు స్వాగతప్రతిక చదివిరి. ఆందులోని ముఖ్యాంశము, “గాంధీగారు భారతీయులలో బలతెగలవారిని, మతగులకును గాయకులకుగా నిలిచి జయప్రదముగా వారినిడిసి, మననాయకులకు మార్గ దర్శియగుటయేగాక, హిండువులు, మహమ్మదీయులు యథోధముగా నొకమాతృభూమి పుత్రులనియు, షేక్స్పియర్ గారు నుడివినట్లు ఒకతే ఆయుధముచేసమున్ను పీడింపబడు వారనియు, ఒకటే రోగములకు బట్టుబడియు, ఒకచేతికత్తులన స్వస్థగాంతురనియు, ఒకటే హేమంత శ్రమ్యకాలముల చల్లదనమును వేడిమియు పొందుదు రనియు తమచర్యకలన చోటిరి.” వెళ్ళిపోచేసిన వెట్టెలో స్వాగతప్రతిక చదివి సమర్పించిరి. ఆంధ్రమహాజన సభవారు తాము ప్రత్యేకముగా మరియొక స్వాగతప్రతికను గంధపుచెక్కతో చేయబడిన యొక చిన్న పెట్టెలోనుంచి సమర్పించిరి. తరువాత గాంధీగారు, కీర్తి శేఖరులయిన గోళ్లేగారు తమకు రాజగురువులనియు, వారి యుపదేశావళుల ప్రతిభాప్రసారముచే తాము దక్షిణాఫ్రికాలో చేసిన స్వల్పమును చేయగలిగినదియు, అట్టికార్యముల నితరులకూడ సాధించి యుండవచ్చుననియు, తాము స్వయముగా నెరవేర్చినదెద్దియు లేదనియు చెప్పిరి. గోళ్లేగారు తమ యనసాన కాలమండు భారతసేవక సంఘమువారికి చేప్పిన సం దేశమును భారతీయులందరు మరచ కనుష్ఠించి, స్వాస్థ్య త్యాగులై తమయర్థప్రాణములను భారతదేశ సేవయందు వినియోగించి పవిత్రులు కావలయునని నొక్కచెప్పి కూర్చుండిరి. గాంధీగారి జీవితచారిత్రమును ఆంగ్లేయ, గుజరాతీ, తెలుగు, అఱబ్బాషలలో యిద్దరిపించి రంగూన్ భారతసేవక సమాజము వారు జనులకందరికి సుచితముగా పంచివెట్టిరి. ఇక రెండు మూడు రోజులలో గాంధీగారు భార్యాపమేతులై కలకత్తాకు వెళ్ళ నుద్దేశించియున్నారు.

ఆంధ్రుడు.

కలరామాతలు

డబ్బీ 13 12 మాత్రలు వెల రూ 0-6-0.

కలరా ప్లేగునలనే ఒకవిధమైన అంటుబాహ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందు పరమాణువులైన విషపురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిననెలలనే మందును తినుట ఆవశ్యకము. అమృతాజనం డిపో, 6, తంబు తెట్టిపిడి, మద్రాసు.

ఉపన్యాసములు

ద్వైతసాంఘిక సమావేశము.

నిన్న (4-4-1915) వ తేదీ ఆదివారము) చెన్నపట్టణము నందు తిరువల్లిక్కణ్ణిలోనున్న శాస్త్రరాధి మతమందిరమునం దీనగ్రముననున్న మధ్యమతావలంబకు లగు శ్రీమతులు పురుషులును పెక్కుమంది సమావేశమైరి అంతకుపూర్వము కొంత కాలమునుండి శ్రీమధ్యమత సంఘములను విభాగములుగాను చూచినారాయణాచార్యుల వారు సంస్కృత భారతరామా యణ గ్రంథములను చదివి శ్రోతలకు ద్వైతమతాను కూల మగు నరమును నుడువుచుండిరి. ఆ గ్రంథములను చదువుట ముగిసినదిగాని యంతిమశ్లోకములను చదివి నిన్న మంగళము చేసిరి. ఆదివార కా పురాణములను మొదటినుండియు నిన్న వారును వినివారును గూడ నిన్న మతమునకు చాలించి వచ్చి యుండిరి. ఉదయముమొదలు మధ్యాహ్నము వరకును గ్రంథ పఠనము జరిగెను. మతము శ్రోతలతో నిండిపోయినది. వచ్చిన వారిలో శ్రీలసంఖ్య యధికము. శ్రీమతులు పురుషులును కల సియే కూర్చుండి రవచ్చును. పురుషులు నడుమ గూర్చుండిరి. వారి కుపార్వములను వెనక భాగమునను గూడ శ్రీ అుండిరి.

గ్రంథపఠనము.

ఆచార్యులవారు గ్రంథమును చదివి కన్నడభాషముందు భావమును తెలుపుచుండిరిగాని ఆచార్యులవాకి మిక్కిలి సమీ పముగ గూర్చుండిరిగిన వాకి కొందరికెక్కు తక్కినవారి కెక్కుకొని వివరపఠనము. నడునద్దని పెక్కు సార్లు మొచ్చి రింటింటిలో లోపమేమియును లేదుగాని వానిని సరికు చేసిన వారుమాత్రము కలబడలేదు. అందు ముఖ్యముగ నీనుండడి శ్రీ లలోనుండియొకరిగినది. చంటిబిడ్డల ఏడ్పులు చేతిబిడ్డల అగ్గులు జవరాండ్రి సాంసారక వృత్తాంత కథన వేదనా సంజనిములగు నీట్లున్నట్లు, ప్రాంతలయోధాధ్యక్షులగునాడి, పురాణశ్రవణాంత రాయములగు నేర్పడినవి.

మంగళము.

ఎటులనైన నేమి పఠనము సాంగమొంది. పూజాదిక ములు మంగళ పాద్యములతోడను మంగళ హోతులతోడను ముగింపబడినవి. వచ్చినవారందరకు వారివారిశక్తి ననుసరించి ఫలములను సారేశములను కర్పణమును వక్రలాటలను వస్త్రములను రాగివెండిమంగారు సాజెములను ఆచార్యులవారికి సమర్పించిరి. పిమ్మట నాచార్యుల వారు వచ్చిన వారి కందరికిని మంగళాక్షతలను సారేశశక్తలములను కదిలేఫల ముల నొసంగి గౌరవించి విారందరును తీర్థప్రసాదములను స్వీకరింపవలె ననిరి.

భోజనము.

గుమారు వేయిమంది వచ్చియుండిరి. మతమున నింతియం దికి తావులేదు. చుట్టుప్రక్కలనున్న సంసారుల కాచార్యుల వారు వస్త్రమానముచేసిరి. ఆగృహాయజమాను లవశోకమున్న వరియ తిను యిండ్లలో తావుచేసిబిడ్డలిరి. సేమారు 2 గంటలకు పత్రిములు చేయబడినవి. 2½కు వడ్డన ముగిసినది. 3½ కు భోజ నములు ముగిసినవి. కలువిధములగు పిండిపంటలను వ్యంజనాది కొవవర్తములను యభేచ్ఛముగ నొసంగబడినవి.

లాభములు.

ఈసమావేశమందు మతివిషయకముగు లాభములను పొందగలిగినవారు మిక్కిలి తక్కువమందిగాన నావిషయము జన సంఘమునకు కలిగినలాభము కాదనియే చెప్పదగినను. కాని సాంఘికమగులాభ మధికముగ గనబడినది. పౌరాణికలగు నాచార్యులవారు అత్యుపుత్రులుగారు. ఈ కాద్యనిర్వహణ మున వారికి తోడ్పడిన వారిలో పెక్కుమందిగూడ సామాన్యసంసారులేయైనను వీరవలంబించినది సహకార విధా నము. వారివారి శక్తికొలది వారు చందాలను జీసికొని ప్రారం భించిరి. వంటచేయువారు వడ్డనచేయువారు సభికోత్సాహము తో నుచితముగ సేవచేసిరి. వీరిలో మిక్కిలి చిన్నవయసువారు గూడ గలరు. వీరిసేవ స్వచ్ఛందసేవ యనబడదగును. మరియు వచ్చినవారిని ప్రారంభకులు భజనహోయము కొరలేదు. కొరలే దని శ్రోతలు ప్రారంభకుల భారమును గ్రహింపబడలేదు. ఆయాచితముగ నే ఎవరితోచినది వారుసమర్పించిరి. ఇంకొక విధమగు సావధూతియును 'సంఘాసక్తియును' విడితిమగు చున్నది. మరియు నిష్పితకన్న ముఖ్యమైనది సావధానిక సమా వేశము. అంద్ర ద్రవిడ కర్నాటక మహారాష్ట్రభాషలను మాటలాడునట్టియు చెన్నపురిలో వేరువేరుపేటలయందు నివ సింనునట్టియు మధ్యమతావలంబులగు శ్రీమతులు పురుషులును గూడ నవరికరికల సభ్యతరములులేకుండ నొక్కచో సమా

స్థానిక వార్తలు

మదరాసు యుద్ధసింధు, లోన్ డిపా. — కడవి న మున్న నెలాభితు మొత్తము రు. 88, 882-3-1 కనబడుచేయబడినవి.

రాయపురమండలి ఆసుపత్రి. — శ్రీ శివాపురము రాజాగారియాసుపత్రికి రు. 1,000ల నొసంగినారు; ఈమొత్త ముమీద వచ్చెడి వడ్డితో నీయాసుపత్రియం దొక కోగికిపడక సాపించి జనపుటకు యాయావిముక్కు యుద్దేశము.

లండనునుండి రాకలు. — కడవి న గురువారము వాడు మోర్యేవాస్తీయగు మీద మిస్. ఎస్. కే. డివిన్సన్, మిస్టర్ హార్డి, మిస్. జే. ఇ. హార్వేక్, రిచ. రిచర్డుఎస్. లాం గ్లేల్ స్మిత్, మిస్సెస్ మెక్కుయల్, మిస్ మెక్కుయల్, మిస్సెస్ వెల్లిగార్లు చెన్నపురికి వచ్చిరి.

పోకిలు. — కడవి న శుక్రవారము సాయంకాలము గౌ. పి. ఎస్. కెవస్వామయ్యగారు తంజావూరునకును, గౌ. కర్నల్ ఎల్లిగారు చెజవాడకును బైలుదేటి వెళ్లిరి; గురు వారమునాది సాయంకాలము గౌ. న్యాయమూర్తులు సి. వి. కుమారస్వామిశాస్త్రిగారు మండపమునకును, టి. వి. శేషగి రయ్యగారు తిరుచనాపల్లికిని బైలుదేటి వెళ్లిరి.

దక్షిణహిందూ దేశోపాధ్యాయసంఘము.

ఈ నడుమ 1915-16 సంవత్సరమునకు కార్య నిర్వాహకుల నెన్నుకొను నిమిత్తము జరిగిన సభలో నీ కుండివారు తిరు పే రుల కెదుట నుదాహరింపబడిన యుద్ధాగ్రముల కెన్నుకొనబడినారు: — పి. అత్యున్నతగునాయుడు, పి. ఏ. గారు ఉపాధ్యక్షుడు; పి. సుబ్రహ్మణ్యయ్య, పి. ఏ. ఎల్. టి. గారు సర్వకార్యద్రష్ట. పి. కృష్ణయ్య, పి. ఏ. ఎల్. టి. గారు కృష్ణ గుంటూరు జిల్లాజిల్లా ప్రతినిధి; పి. కోటిలింగము, ఎమ్. ఏ. గారు దత్తమండలముల ప్రతినిధి; పి. సుబ్రహ్మణ్యయ్య, పి. ఎ. ఎల్. టి. గారు మదరాసు ప్రతినిధి; ఎస్. పరమశివయ్య రు, పి. ఏ. ఎల్. టి. గారు చెంగల్పల్లి ఉత్తరాగ్రామ దక్షిణాగ్రామజిల్లా ప్రతినిధి; పి. వైద్యనాథయ్య, పి. ఏ. ఎల్. టి. గారు తంజావూరు తిరుచనాపల్లి జిల్లా ప్రతి నిధి; పి. ఎస్. వైద్యనాథయ్య, ఎమ్. ఏ. ఎల్. టి. గారు కోయంబత్తూరు నేలము నీలగిరి జిల్లా ప్రతినిధి; పి. వారా యణస్వామయ్య, పి. ఏ. ఎల్. టి. గారు మధుర తిన్న వెల్లి జిల్లా ప్రతినిధి.

ఆంగ్లేయ సైనికుల బిడ్డలకు విద్యానివేత నములు. — తల్లిదండ్రులు జీతము చెల్లింపని యాంగ్లేయ సైని కుల కొమారులకు నలుగురుకును కొమార్తెలకును నలుగురు 12 సంవత్సరముల లోబడు వయసుగల వారికి ఒక్కొక్కటి మూడేసి సంవత్సరముల పర్యంతము జరుగునట్లు మొత్తము ప్రతి సంవత్సరమున నెనిమిదేసి విద్యార్థి వేతనముల నియ్యటకు ప్రభు త్వము వారంగికిరించినారు. ఈవిద్యార్థి వేతనము లొక్కొక్కటి యొసంవత్సరమునకు రు. 480ల చొప్పున నియ్యబడును. విద్యార్థుల యోగ్యతననుసరించి మూడు సంవత్సరముల గడువు నైదు సంవత్సరములుగ గూడ మార్చదగు.

వేశమగుట క్లాఫునీయును సైతానంద సంధాయకమును నగునగాని ఈసమావేశమందలి ప్రధానోద్దేశ్యము మతివిషయ మొడిగాన నాయుద్దేశ్యముగూడ పూర్తిగ నెరవేరియుండిన మరితెల్లామనీయుముగనుండును. చంటిబిడ్డలను చేతిబిడ్డలను భోజన సమయమున దీసికొనివచ్చిన రాదగునగాని పురాణ శ్రోణ మునకుపోవునపు డాయజ్ఞానపు బాంధవ మెంటగొనివచ్చుట తగదు. వానిని గొనివచ్చువారు తామలాభమును పొంద బాలకుండుట సరిగదా ఇతరులనుగూడ నభ్యంతరము కలిగించు వారగుదురు. రెండవది లోకాభిరామాదులము జరుగుచున్న కాగ్యమేమి? వచ్చుటకుగల యుద్దేశ్య మేమియును విషయము లను మరచి వచ్చినవారి కందరికిని తమకుటుంబ వృత్తాంతము విన గుతూహల ముండదనియు తమవృత్తాంతసంగమునల వారి పురాణ శ్రవణమున కంతరాయము కలుగుననియు నించుకయు దలంపక క్రిందవచ్చుకొనట యుక్తముగాదు. ఇది లోపము కాలేదన వీలులేదుగాని మొత్తముమీద చిన్నలు మొదలు పెద్దల వరకు నందరగూడ సంపూర్ణోత్సాహమును సాగ్యతాగ్రమును వరసేవా పరాయణతను గురుభక్తిని దైవభక్తిని పెద్దలయెడల గౌరవమును చూపిరనియు మంగళము జనుపదమగ నెరవేరిన దనియును వ్రాయటకు చాలసంతోషము నొందుచున్నాను. ఇట్లుల నొక సద్యైష్ట్యపుడగు నాంఘము.

సమకాలికాభిప్రాయములు

హిందూదేశ పత్రికా సాహిత్యము.

స్వనివయమందుగాని, ప్రజా విషయ మందుగాని కిన్నా పట్టమువంటిది లేదు. మనము మనఃపూర్వకముగ మన లుదము. ఈ యుద్ధసమయమున సాధారణ న్యాయభాసముల వలన వలనపడుదాని కంత కికింటి మైట్టియు సత్వరి ప్రయోగ యోగ్యమై పట్టి పథకు లవశ్యమగుచున్న పరిగతులు దేశమందలి కొన్ని భాగములలో లేవని దూరదృష్టిగలవాండ్రె డు నిరాకరింపఁగలరే? ప్రకృతి యుద్ధముతో సంబంధించిన ప్రపంచమందలి యన్ని దేశములలో, అసాధారణపద్ధతు లవలం బించుట యుక్తమని కాని యవశ్యమనికాని భావంపని దేశ మేదైన నున్నదా? యుద్ధమారంభమైన వెనుక 8 నెలల పర్యం తమును, అసంగతమైనట్టియు నీచమైనట్టియు కపటమైనట్టియు కింకదంతులతో లోకము నెండి యున్నను, హిందూదేశప్రభు త్వమువారు అసాధారణ భాసములమాట తల పెట్టకయేకాలము గడపిరనునంశమును మనము మఱవఁగూడదు. ఈయనలపర్యటి నీతి వలన, తెనుగు తెలిసిన విషయములనుబట్టి యట్టి శాస్త్రజ్ఞులైన మత్యవశ్యమని తాము నమ్ముచున్నయెడల ప్రభుత్వమువారు దానిని కోరియుండని మన యాహించుట సమంజసము. ఈ భాసమున కతివ్యాపికిలిగియుట విచారకరమైన విషయమే; దాని నొప్పుకొనటకు మేము వెనుదీయుము. వివను, అంటే మ నము సంతసింపఁదగిన విషయము కూడఁగలదు; ఈ భాసము తాత్కాలికమనియు అంతే కాకముందు రాజప్రతినిధిగారి యనుమతిని పొందకుండనందలి కకిని నిబంధనలను నేలాప్రయోగంగాని యే రాష్ట్రభాగ ములోగాని ప్రయోగింపఁగూడదని మనము జ్ఞప్తయందుంచుకొన వలెను. ఈభాసమును బట్టి నియోగింపబడు కవిషయములే (నియంతాధికారులు) విచారింపబడు ముద్రాయి లానిచే గాక మాగురు జడ్జలచేత (న్యాయస్థులు) విచారింపబడుదురనియు, సాంగ్రామిక న్యాయసాధకారులచే గాక సినిలు (పోక) న్యాయ సాధకారులచే విచారింపబడుదు రనియు కూడ మనము జ్ఞప్తయందుంచుకొనవలెను; ఈ విషయ మును మనము అత్యుత్పలయింపదు; దాని ప్రయోజకత్వమును తగ్గింపఁగూడదు. — అని వీరము వ్రాసిన వ్రాయుచున్నది.

చెన్నపురి శాసననిర్మాణ సంఘము.

అనేక ప్రశ్నలు.

ద్విపయవిక చర్య.

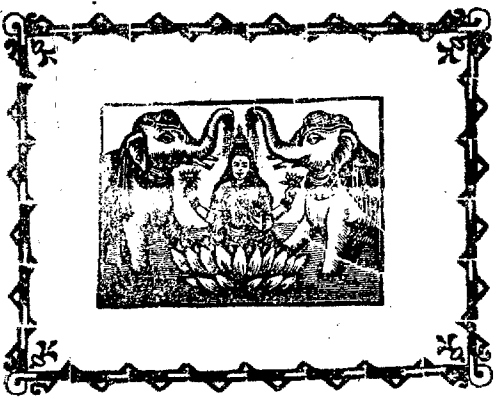
ఈనెల 30 వ తేదీ మంగళవారమునాడు సభలు 11 గంటలకు మరల సభనమావేశమైనది సోమవారమునాడు రాని వారలలో నొకరిగు స్వము సభలుగారుగూడ నేడు సభకు వచ్చిరి.

గౌ. సి. వి. యస్. నరసింహారాజుగారి కీర్తిస్థానమును ప్రతిపాదించిరి. ఆయాలోకలు బోధులస్వాధీనముననున్న ప్రాంత మునందు ఎన్నికలు సారాధువణములను పెట్టింప వచ్చునో ఎక్కు పెక్కుడెట్టింప వచ్చునో స్థాయిమనధికారము లోక లుబోధులకేయిచ్చి వానిని సవరించు సభికారము శ్రీగవర్జుడు గారు సంఘమువారు నుంచకొనవలెనని కోరెదము.

ప్రస్తుతము మునిసిపాలిటీలలో నీరు కాణముల ఏర్పాటు విషయమున మున్సిపాలిటీలకమీషనరుల యభిప్రాయముల నడు గు పద్ధతియున్నది గాని నిర్ధారణ చేయవలసినది మంతిము కలక్షకులకే యియ్యబడినది. అటులనే లోకలుబోధుల కంద పెట్టవలసిన దుకాణములనుగూర్చి తాలూకాబోధుల నడుగుట గూడ కలదుగాని జిల్లాబోధు ప్రెసిడెంటుకే సర్వాధికార మేర్పడియున్నది. కాన నీ తీర్మానము ప్రతిపాదించబడినదిని ప్రతిపాదనలునుడివిరి.

గౌ. పి. యస్. శర్మగారు దానిని బలపరిచిరి. హిందూ దేశమందలి రాజధానులకన్న చెన్నపురి రాజధానియందే కల్లు సారాయదుకాణములు మొచ్చుగా నున్నవి. పన్ను హెచ్చింపబడినకొలదిని వారతనవారి యాదాయము హెచ్చు చున్నదిగాని తెగ్గుయిండుటలేదు. ప్రాగుబోధులమును తగ్గి పవలెనని ప్రయత్నములు చేయబడుచున్న కొలదిగూడ నా దుర్వ్యవస్థను హెచ్చిపోవుచున్నది. ఈ రాజధానిలో 1800 దుకాణములు పెట్టరాని స్థలములయందు పెట్టబడియున్నవి. ఆ సగా పట్టణములకును గ్రామములకును కల్లు సత్తి యూరియట నున్నట్టిదాగులగడ్డను, సుంక చావిముల వడ్డను బడులవడ్డను దేవాలయములవడ్డను ప్రాగుబోధు కృత నము గలవారు చాలమంది నివసిండు స్థలములకన్న ఈ దుకా ణములు పెట్టబడుచున్నవి. కాన నీపాధి తొలగించుటకు లోకలు బోధుల కట్టి స్థలములను నిర్ణయించేము సభికామియ్య దగును అని గౌ. శర్మగారు నడిపిరి.

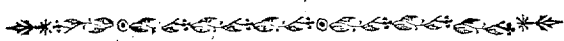
The Home Hygiene A practical Guide to Health.
By Dr. A. M. Masihamont Mudaliar L. M. S. A. useful book to parents, mothers, and youngsters. 200pp. Price, Rs. 1-net.
Chandrabasa.—A Drama in English, By late K. Krishna Rao, M.A., Secy. Judge, Cochin. A little Drama for young and old to Stage or read.
Health and Strength Rules.
By Dr. Sri Ram of Panaji.
A presentation booklet useful for young boys and girls to be had free for 1 anna stamp.
Apply to:— **Hebbar Brothers,**
Printers, Engravers, Rubber Stamp Makers.
UNGAPPA NAIK ST. MADARAS E.

ఆంధ్రపత్రిక

1915-న సం॥ ఏప్రిల్ నెల-5-తేది

సోమవారము.

సాలభ్యమా? స్వయంకృషియా?

ఈస్థరు సెలవులలో నెచ్చటజూచినను సమావేశములు పొడగట్టుచున్నవి. ఇంతకాలమును క్రీస్తుమను సెలవులింతటి జాతీయధ్వనికి పాత్రము లగుచుండెను. ఆ సెలవులలో దేశీయ మహాసభలు, దేశీయ సంస్కరణసభలు, దేశీయ స్థానిక సభలు, దేశీయ పరిశ్రామిక సభలుమున్నగునవి గుమిగూడుటచేత కాబోలును రాష్ట్రీయ సభలకును మండల సభలకును సాహిత్యసభలకును ఈ ఈస్థరు సెలవులు తావలములైనవి. ఇందునకు గొంతసంత సొంత సంతసనట న్యాయమే యైనను నొక్కవిధముగా నాలోచించుకొంచెముదుఃఖపడవలసివచ్చును దోచుచున్నది. ఇదివరకుజరిగినకొంతపని కైననునిజముగా వక్రికారకులైనను మనదేశమున ప్రజాహితసమావేశములన్నియును వక్రిలు రాజ్యమునకు జేరినవేయను ప్రభాతి కలిగియున్నది. ఈవక్రిత్వము వారి యనుచరులను సెలవుదినములలో తమ యుబుసుపోషణచేసికొనుటకు కొంతకన్న తగిలినను సరియేయని యొప్పుకొని ఇట్టివారు దాయక సమావేశములలో జేరుచున్నారనియు మూడుదినముల ముచ్చట గడచినతోడనే తమఇండ్లలో తాము చేరుకొను చున్నారనియు లోక వార్త కలిగియున్నది. నిజముగా మన నాయకులలో కొందరు తమ చేతనైనంత వట్టు స్వార్థత్యాగమైననుచేసి దేశోపకార మొనర్పవలయునని పాలుపడుచు రున్నారనుటకు సందియమే లేదు. ఇందులో నెవ్వరో యొక్కరిద్దరుతప్ప తక్కినవారు న్యాయవాదులనుటయు తప్పుకాజాలదు. కాని పై లోకాపవాదమునకు మాత్ర మెడము లేకపోలేదు. అందు కొంత నిజమున్నదని మన దేశాభివృద్ధిని కనిపెట్టియుండు ప్రతివానికని నర్థముకాకపోదు. మన సమావేశములలో నింతవరకును సమావేశముగు ప్రతినిధులలో విశేషభాగువు స్వార్థత్యాగమును విశేషింపించు కార్య మెంతో జరిగియుండలేదు. రాజకీయ సమావేశములను జూచితిమో ప్రభుత్వమువారికి మనవులు పంపుటతో నిలచిపోవుచున్నవి. తుదకునాంగ్లభూమిలో మనగోక్షును ప్రకటించుటకు నేర్పడియుండు బ్రిటిషుకమిటీనిరంతరాయముగా తగిన, మరియేసహాయమునుగాను, ద్రవ్యసహాయమైన చేయుటగానరాదు. సంఘసంస్కార సమావేశముల నెంచితిమో చచ్చుటనువట్టి తీర్మానములను కాగితములమీద ప్రకటించుటయే కాననచ్చు చున్నది. సమావేశముంతయు నేకగ్రీవముగా నంగీకరించిన తీర్మానము నయినను ప్రతినిధులలోని కొందరు సభ్యులైనను సమ్మతించుట కానరాదు. పరిశ్రామిక సభలవంకకు దిరిగితిమేని అచ్చుటను నీస్థితియే కాననచ్చుచున్నది. పరిశ్రమలను ప్రభుత్వమువారు వృద్ధిచేయ వలసినదనిమొర

లిడుటయే గాని స్వయంకృషి నీ పరిశ్రామిక సమావేశముల ఫలితముగ జేయుట జరుగుటలేదని లోపమురాబోదు. మతవిషయక సమావేశములు నిన్నటివియే యగుటచేతను విశేషముగా నీ ప్రపంచ సంబంధములేని వగుట చేతను నిటవాని ప్రశంస యవసరములేదు ఎటు జూచినను మనదేశమున నితరులపై ఆధారపడుటయే మనకర్తవ్యమని మననాయకులు తలంచి నట్లు విషయములు స్ఫుటమగుచున్నవి. ఎంతదనుక స్వయంకృషికి మన సమావేశములు మనలను పుర్రొల్పినా అతదనుక ఆసమావేశములలో ప్రముఖులై కనిపించువారు సుఖపరులగు స్వయందాభిలాషులను నపవాదమును తప్పించుకొనజాలరు. వారి యభిప్రాయ ములకు సరియైనవి విలువయుండబోదు. వారుతలపెట్టు కార్యజాల మెప్పుడును ఫలించబోదు. సమావేశములు, సమావేశములగడచిడలు, రాకపోకలుచచ్చుతోరణములు పసిడివాతలు, ఇండ్ల ముట్టడియగుచుండునే గాని నిజముగ దేశాభివృద్ధి అన్ని మడుగులు వెనుకజేయుచుండునేమో యను భయము మాత్రము దూరదృష్టిగలవారికి జనింపకపోదు. కావున నీ ఏషిలు సమావేశముల పోకడను దేశహితము మిక్కిలి జాగ్రూకతతో కనిపెట్టి యుండవలసిన యవసరమున్నది. ఇంతకాలము ఇతర సమయములలో కొంతశ్రమయందీయైన పనులు బడిపి తమ హృదయ పూర్వకత్వమును తెలియజేయుచుండిన వారికి సయిత మీ ఈస్థరు సమావేశములు తగిన యాత్మకృతనిచ్చుటకునాటకములుగాకుండ జాడవలెను. నిజముగామననాయకులును నానాప్రతినిధులును, సంవత్సరారంభమునుండి సంవత్సరాంతము వరకు తాము తలపెట్టినవిని కాలక్రమముగచేయుచుండి లేని ఈఈస్థరుసాలభ్యమునుకోరుట చేరువు చేయుకుండును. అది లేనప్పుడు క్రొత్తసాలభ్యము కలుగ జేసికొనుట ప్రాతయపవాదమునకు నింకను బలము నిచ్చుటయగును. అందుచేత మనమిప్పుడా లోచించి తగినముఖ్యంతముకట్టిగలదు. సమావేశములు పెరిగిపోవుచున్నవి. ఉపన్యాసములు లెక్కకు మిక్కిలము లగుచున్నవి. రైలుకర్చుల క్రిందను పండిళ్లక్రిందను భోజనాదుల క్రిందను మితి మీరి వ్యయమగుచున్నది. ఇది యంతయు నెవ్వరు ఏ విధముగ సంపాదించిన నేమి మన దేశపు విశ్వర్యములోని భాగము. దీనిని తరుగ చేయువక్రము తగినప్రతి ఫలముకలుగు నట్లొనర్చుట మనకర్తవ్యము. ఆమార్గమును మొన్నటిదినము కృష్ణమరులో క్రియతమోతీలాలు మోసు గారు వంగరాష్ట్ర సమావేశమున కధ్యక్షులై పల్కిన వాక్యములలో సూచించబడినట్లు మరియెచ్చటను సూచించబడలేదని మానమృకము. వారు

“ హైందవభూమిని నుదధించుటకు రెండుమార్గములు గలవు. ఒకటి రాజకీయాంగీకరణ. రెండవది స్వయంకృషి. ఈ రెంటిలోను రెండవదియే యెక్కువ అను మోదనీయును. ప్రభుత్వమువారి సహాయములేక ప్రజలేవన్నియోలోపములను సంస్కరించుకొనవచ్చును. వారుతాగుడు మానకొనిననేమి, కోర్టులకెక్కక సమాధానములు పడిననేమి, విదేశవస్తువుల పరిత్యజించిననేమి, ఎవ్వరును నిర్బంధించువాడుండరు. కోర్టుల కెక్కుట పరదేశవస్తువుల నుపయోగించుట ఇవి రెండునుమాను కొనినయెడల కృత్రిమత్వము వెంటనేకలుగలదు. ప్రజలలో విశేషభాగమువారు స్వయం కృతాపరాధముచేతనే పదరానిఇడుమలపడుచున్నారు. నాయకులు వారికీమార్గదర్శకులును సుబోధకులును గావలెను. మనరాష్ట్రీయ సభ వారిపక్షముగా నేవకులును గౌరవ నేవకులును బయలుదేరి గ్రామసేవలప్రజల మేలుకీకలనరయయ గ్రామసంఘముల నెలకొల్పుచు కొంత ప్రేమలను బుర్రొల్పవలెను. మండలాధికారులతో ఘర్షణ ఎప్పుడును పెట్టుకొనరాదు. దేశోద్ధారమగుటకు ముందు ఈ విధముగా జాతీయభావము సంపూర్ణవ్యాప్తి నందవలెను.”

అని తమవర్ణనాను భవముచే చెబ్బడి యెదేడ్ల వృద్ధులగు మోతీలాలు మోసుగారు ప్రబోధించు చున్నారు. సూక్ష్మచింతములతో ప్రాయభేదము లుండినను నిరసనచ్చును గాని పూలాంశములగు స్వయంకృషి, దేశసేవ విషయములలో మాత్రము ఆసేతు హిమాచలమును గల విజ్ఞానవంతు లెల్లరును నేకీభవించురనుటకు సందేహములేదు. ఈరెంటికిని మన సమావేశములు సహకారులు కాజాలవేని మనము వానినిమానుటయే దేశహితముగా కన్పట్టుకాలము సమీపించినది. మననాయకులనుండి ఏమి ప్రత్యుత్తరము రాగలదో. రాబోవు దేశీయమున సభయొనకృష్ణ ఘరపు వంగరాష్ట్రీయ సభవలె నైకృతసభగా పరిణమించి ప్రేమమునకు తోడ్పడుట కాలోచించుట ధర్మముగాదా!

మందుగుండులను సిద్ధముచేయు కర్మాగారములలో పనివారల అశ్రద్ధలచేత తగినంతపని జరుగుటలేదు. యుద్ధరంగముననుండు యుద్ధభటులకు కావలసినంత యుద్ధసామగ్రి పుష్కలముగా సకాలమున జేరుటకు నీకారణముగ విద్యుత్తరములు పొడనూపు చున్నవి. వీనికన్నిటికిని ముఖ్యకారణము పనివారల త్రాగుబోతు తనమని మనచక్రవర్తిగారు గ్రహించివారు. ఈత్రాగుబోతు తనమును తప్పించుటకు నుపాయము వెదకువాడై తాము ఏమాత్రపు సారాయమైనను త్రాకుండునయెడల తమదృష్టాంతమును జూచి ఉత్తమదర్జాల ప్రభువులందరును త్రాగుడుమాని వేతురనియు దానివలన దేశములోని త్రాగుబోతు తనము నిలువగలదని తలంపియున్నారు. అందుచేతనే శ్రీ పంచమజ్జా సార్వభౌముడు అవసరమగుచేసి తాము సారాయావికముల మానివేయ నున్నారనియు తమ నగరున మాన్వింప నున్నారనియు తమ యభిలాషను తెలియపరచి యున్నారు. ఆవిధముగా నీ విషయమున దేశమునకు సంభవించియుండు సందిగ్ధ సమయమున పేద, సామాకారి యను విభేదమును తుడిచి వైవవలెననియు దేశసేవకు నెల్లరును నొక్కరీతియేయని తెల్లము చెప్పవలయుననియు నున్నారు. చక్రవర్తిగారే యిట్టి నిదర్శన మేర్పరచినచో ఆంగ్లదేశపు యశస్సును తేజస్సును వేయిమడుగు లగుననుటకు సందియమేమి? ఇప్పటికే అనేకులు త్రాగుడును విడిచి నట్లును ఇంగ్లండునందు తరభాగమున సమైక్యము మొదలయిన వాని బరువు తగ్గిట్టును విచుటకు సంతసించుచున్నాము.

ఇంగ్లండులో నివేషల నౌకా స్థానముల యందలికూలివారికిని వారి యజమానులకును కూలి విషయమున వివాదములు కలిగినవి. నెలలు పెచ్చు పెరిగియుండుటచేత తమ నేతములు హెచ్చించినదని కూలివారలు కోరిరి. తమకు విశేషము లాభము రాకుంటు చేతి నట్లు హెచ్చించుటకు వీలులేదని యజమానులు నుడివీరి. పోల్లెలలో ఎగుమతి దిగుమతి ఇత్యాది పనుల కాటకము కలిగి దేశమునకు నష్టము వచ్చునని సంభవిం చెను. ప్రభుత్వపక్షమున లాఘుడు బ్యాంక్సిస్ట్రగారలు అవసరమైనచో దృఢముగా నుడువని వివాదాలకు తెలియజేసి ఇట్టి సమయమున నడవసరముగ నల్లరికలుగ జేయకుండురు గాకయుని హెచ్చరించి. ప్రభుత్వము వారికి పనివారల పక్షమున కూలి విషయములు వివరింపబడినవిగా జూతును. కడచిన

బరోపా మహాసంగమము.

జరగ నబుమేరెనుల దురాగతము.

బ్రతులను టార్జిట్ చేయించుట.

లాక్కులు స్త్రీమత మునుగుట

లండను ఏప్రిల్ 3:— మిడిల్ టెంప్— నిన్నటి గాత్రీస్థానముంటు సమీపమున లాక్కులువోడ ముంచి వేయబడెను. వానికులను ఒకపడకలోనినారు గాపాడిరి.

అధికారులకు వచ్చిన వార్త.

నిన్ను ఏప్రిల్ 3:— స్ట్రీటు ట్రాక్టరు గార్డుని క్రైస్తవ వాని గా గుర్తించి కంపిరి. నీచిపాడ్డు సమీపమునకొక బ్రిటిషువారి కత్తకపుటోడవైని జర్మనీవారు ముందుగ బెల్కడతో టార్జిట్ చేసి బ్రహ్మాగించిరి. వానికులు 17 నగిలూను 8 మాత్రమే గడింపబడిరి. ఇచ్చేవిధమున నురియొక ఫ్రెంచివారియొడమంపబడెను. అందున్న 21 వానికులనును 2 మాత్రము జీవించియున్నారు.

కాకాసంఘమువారి ప్రచరణ

జర్మనీవారు వాకామట్టడిగావించి 6 వారములలో 27 చాడలనుముంచిరి. ఈ 6 వారములందును బ్రిటిషు కేపులకు వచ్చినవియు కేపులనుండి పోయినవియు 8960 ఓడలు. మార్చి 31 తేదీనో సంక్రమగువారమునందు వచ్చినవియు పోయినవియు కలసి 1559 ఉన్నవి. వాకామట్టడిప్రారంభమైన తరువాత ఇన్నిచాడ తేవారమునందు వచ్చియుండలేదు. వాకాసంఘమువారు లెక్కల ప్రకటించిరి.

ఫలావా స్త్రీమత ముంచుట.

లాహోరుఏప్రిల్ 3:—ఏప్రిల్ 1 తేదీని లండనునుండి, నీచిల్ అంకు మిలిటరీ కాలెక్టు కట్టిన తంతికచ్చెను. ఫలావా విపత్తున నన్న మోహరిని గూర్చి పంజాబులో జరిగినపుడు ప్రమాణము సర్వీసవారు చెప్పిన సాక్ష్యములందు వాస్తవతలకలు వ్రాసినవిను యులులన్నియు ప్రసవదేను ఫలావాలోని వారు నీళ్లలోబడి కొట్టుకొనుచుండ జర్మనీవారు అంతర్గామిని చుట్టునడపి నీళ్లలో వారిని పోలము చేసిననునది మాత్ర మెవ్వరును జెప్పి యుండలేదు.

న్యూ పౌండ్లాండు స్త్రీమత ముంచుట.

లండను ఏప్రిల్ 3:— పారిసు, హానరు సమీపమున న్యూ పౌండ్లాండు స్త్రీమతకటి ముంచివేయబడెను. వానికులు గడింపబడిరి. ఇంగ్లండు

తొగుడు—మందు సామానులు.

అలహాబాదు ఏప్రిల్ 3:— షేమ్మొక్కట్టు బాధతగినది పరిశ్రమస్థానములనుండి కాగ్గికులుగరియగువేళలబనిగించుచు కేకానియమితకాలమునందంతటనుబళ్ళిచేయుచున్నారని తెలియ కచ్చుచున్నది. వారమున కొకసారి జరుగుపండుములను త్రాగుడును బాదమును కల్గింప. పశ్చిమము భావిసితి యుత్సాహ కరముగానున్న మునుపటికంటె ఇప్పుడన్ని కార్యాలయము లందును వెక్కుడుగు మందుగుండు సామానులు తయారగుచున్నవి. ఆపయోగ పుత్తికకు తంతికచ్చెనది.

ఆర్థి విమర్శగారి బోధనము

త్రాగుడు మునివేయుటకు కొరటు.

లండను ఏప్రిల్ 4:— కార్టెరుబర్ ఆర్థి విమర్శ గార్డులు భూబోధచేయుచు నుడవ్యసించిరి:— మనము ధర్మ

31 వ తేది నిరమానము నొకదాని కనుసరించి ఆర్థి ప్రభుత్వము వారు సాకాశానముల లోని పాలికని వారిలను వైవిరులుగా వర్పరచి వారికిని మరికు కచ్చుచున్నది జీతములుగాక వైవికవృత్తికి వేరుగతము లిచ్చుచు మొత్తము మనుష్యులకు వారిమనోహర 22,500లకు తక్కువలేకుండు ముట్టుచేర్చుచు వారిచేత సొకా సామానుల బహుమతి వర్పకొందు చున్నారని తెలియుచున్నది. అలాగే వారిను సైనికప్రభుత్వము క్రిందనున్నాను. అప్పుకాలమున బిట్టికార్మికము మనివార్యము. కాని కవిలకుల కొరటును నిచాించి యజమానులకు వారిని పోషించుటయు కొంతవారికి సాధారణముగా ప్రభుత్వములోనే అడుగుండజేయుట ఆంగ్లములలోని బోధనముగా వెన్నబడకపోదు.

సంస్థాపనాన్ని ప్రస్తుత ముద్దమున పోరాడుచున్నాము ఇది యెంతయు సేరాజే పణియమైనది. చిరరకు ధర్మము జయించు కట్టు నున్నాము తనిక్కయలమెయున్నాము. సేనలకు కావలసిన ఆయుధములు, మందుసామగ్రి మున్నగువానిని తయారు చేయువారందరు శక్తికంపన లేకుండ పాటుపడుటకు కోరుచున్నాను. వీరికి తగిన సప్లము లేనచో, కండకములలోను, యుద్ధపు టోడల మీదను పట్టుదలతో మనవారు చేయుచున్న శ్రమ కృధా యై పోవును. సారాయమును మానుటకై ఇంగ్లండులోని గృహస్థులను కోరుచున్నాను. రాజుగారి సందర్శమున చెప్పినట్లు ప్రజలందరు వెంటనే హర్షించి చేయుదురని వారికి నమ్మకమున్నట్లు సేను వచించుచున్నాను.

ప్రాచుర్య

రణరంగమును జలమయముచేయుట

జర్మనులు చేయుచున్న ప్రయత్నములు.

ప్రజలను లేకగొట్టుచుండుట.

లండను ఏప్రిల్ 2:— ప్రాన్సుదేశములో వామాక్ర మించుకొనిన ప్రదేశములలోను ప్రజలలో యుద్ధపునికులుగ నుండుటకర్త తలేని యాడుగులవారినందరిని జర్మనీవారు వెడల గొట్టుచున్నారు. బహుశా వీరికి భోజనపుభిర్యు తగ్గుని యిట్లు చేయుచుండనోవు. వాస్నీ మొదలగు పట్టణములకు చేరుకునేటా మిక్కిలి దైన్యసితియందు వచ్చుచున్నారు. ఈజరు తూర్పున నున్న కలింగలను జర్మనీవారు ధ్వంసముచేసి కరదముంపు వాచ్చించి తమవైస్యమునందలి వాపలిభాగమును రక్షింప జూచుచున్నారు ఇంతియకాక ఇట్లుచేసినచో కొంతమంది వైవికల నితరప్రదేశములకుబంపుటకు వీలుగనుండును.

జర్మనులధికారుల ఆందోళన

లండన్ ఏప్రిల్ 2:—“డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్” పత్రిక మొక్క రోటర్ డామ్ విలేఖని ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు.

ఇదివరకు జర్మనీవారు ముందు ముందుకువచ్చి మీదపడుచున్న పప్పుకు బెల్జియములు కాలవలలోని నీటిని దేశమువై వదలి జర్మనులకు ఇబ్బంది కలిగించిరి. ఇప్పుడు ఈసరు ప్రాంతములలో జర్మనులు ముందుకు వచ్చుచున్న మిత్రమండలి సే.లరు ఆపుటకు పోరాడుచున్నారు. ఆ ప్రాంతముల నిదివరకు ప్రతిబంధకముగనున్న నీరు ఇప్పుడు జర్మనీవారికి సాహాయ్యకారిగనున్నది. జర్మనీవారికి యీసరుసాయము లేకుండ చేయవలసి మిత్రమండలివారు ఆసీరును వెళ్లగొట్టకలెనని చూచున్నారు. నీరును పోకుండ చేయవలెనని జర్మను అధికారులు ప్రయత్నించుచున్నారు. జర్మను అధికారులు తమ ప్రయత్నములు ఏమగునోయని ఆందోళనపడుచున్నారు.

వెనుకకుపోవుటకు జర్మనుల ప్రయత్నము.

అలహాబాదు ఏప్రిల్ 3:—ఈ త్తర ప్రాన్సునుండియు, బెల్జియమునుండి వెళ్లిపోకలెనని జర్మనుసేనలు ప్రయత్నములుచేయుచున్నట్లుయు తెలియవచ్చినది. యుద్ధసామగ్రిల మీద“ఇచ్చట నుండి పంపిణీయుడు” అను మాట వ్రాసినారు. ఈ త్తరప్రాన్సు, బెల్జియము దేశములలో ప్రాచి, బెల్జియను దేశములను కూడ వెంటిత్తిసికొని వెళ్లుటకు జర్మనులు ప్రయత్నించు చున్నారని చూచిన వాడొకడు వ్రాసినాడు. జర్మనీకి ఆహారపదార్థములు, పోషియ్యక, మిత్రమండలి వారు జర్మను ప్రజలను యిబ్బందిపెట్టుచున్నామన తాము వెంటిత్తిసికొని వెళ్లి: ప్రాన్సు, బెల్జియను దేశములను ఖయిరు చేయుదురు. కాక జర్మనుప్రజలకు ఆహారపదార్థముల యిబ్బంది లేకుండ చేసినప్పుడు ప్రాన్సు బెల్జియను ప్రజలను విడుదల చేతురు. ప్రాన్సు బెల్జియములనుండి జర్మనులు ఒక్కమాటుగా తేవిపోవలెనని చూచుటలేదు. కాని ఒకవేళ మిత్రమండలివారు బలంతయుగ వెళ్లగొట్టుపక్షమున ఇబ్బంది లేకుండ వెళ్లిపోవుటకు తగినయోర్పులు చేసికొనుచున్నారు.

మిత్రమండలివారి కూర్చుండుట

బంగ్లీలను పట్టుకొనుట.

టులాక్ ఏప్రిల్ 2:—గతవారమునందు మిత్రమండలి యుద్ధపుటోడలవారు సుమారు 500 బంగ్లీలనుబట్టిరి. ఇవి

జర్మనీదేశమునుండి పంపబడినవి. జర్మనీదేశమునుండి సరకును దెచ్చుచున్నట్టియు, దీసికొనిపోవుచున్నట్టియు యోడల నై దింటిని బట్టుకొనిరి.

పారిసు ప్రకటనము

పారిసు ఏప్రిల్ 3:—మందుగనల యుద్ధము, శ్రమనకు కుధము కలుగుచున్నది. ఇటీవల వాయి ప్రేటునున్న స్వాధీనమైన శత్రువులు రెండువందలున్నారు. వీరిలో 6 ఉద్యోగియులు నున్నారు. రీమ్యుమీద వాల్బులవేయుచున్న విమానము నొకదానిని క్రిందికివచ్చుట్లు చేసితిమి. విమానము క్రిందికి రాగనే తగులబడెను. వైమానికుల మృతితముగనుండి. వారు ఖైదుచేయబడిరి అని ప్రకటింపుబడెను.

ప్ర్యాన్సు ఏప్రిల్ 4:— జర్మనీవారు మనవెబుటకు వారికందకముల విడిచిరని వెంటిత్తి మనవీరులలబారికి దాళబాలక ముండుకు రాలేకపోయిరి. అని నీన్నటిరాత్రి ప్రకటింపబడెను.

ఎగువ ఆల్ సేనునందు సరక్ హిటుజిల్లాలో జర్మనీవారు రెండుసార్లు మనవెబడిరి. కాని వారిని వెనుకకుగొట్టితిమి.

లండన్ ఏప్రిల్ 4:—విశేషములేవియు లేవని నేటి సాయంకాలము ప్రకటించిరి.

లండను ఏప్రిల్ 5:— నిన్న సాయంకాలము ప్రకటించినది:— ఒకరులో తప్పకల్గిన అన్ని పోట్లకు కాంతముగ నున్నది ఒకరులో మనసేన ముగియవట్లెనది. మనసేటుమెన్ నోమేకు పడమరనున్న రెన్ని విల్లేతము గ్రామమునుపట్టుకొని ఏప్రిల్ 1 వ తారీఖున ఆక్రమించుకొనినది.

బెల్జియంవారి వైవికకార్యాలయము

జనరల్ బాక్రెగారు దర్శించుట

పారిసు ఏప్రిల్ 3:— బెల్జియంవారి హెడ్క్వార్టర్సును జనరల్ బాక్రెగారు దర్శించిరి. వీరిని ఆల్బర్టురాజుగారు దోడ్కొనిపోయిరి. వీరు బెల్జియంవారి యుద్యోగియులలో కొందరికి బహుమతులనిచ్చిరి. వీరికాక బెల్జియంవైవికలకు మనోహరమయ్యెను. వారెంతయు కరతాళధ్వజల కల్పిరి.

రషియను ఉద్యోగుని దోహము.

అతనిని ఉరితీయుట

లండన్ ఏప్రిల్ 3:— షాట్ట్రాగ్రాడ్— రషియా వారి 10 వ సేనలో తప్పకల్గిన రెన్ని గానున్న మయాసో యేడాఫ్ ఆరువతడు రషియావారి గుట్టులను శత్రువులకు తెలిపినందుకు మిలిటరీ కోర్టువారు విచారించి ఉరితీయు విధించిరి. ఈసందర్భములో వైవికలుకాని మరికొందరిని కూడ ఆరెట్టు చేసిరి.

రషియను ప్రకటన.

లండన్ ఏప్రిల్ 4:— కార్పొలియను కొండలలో రషియనులు 7000 మంది ఆస్త్రియనువైవికలను ఖైదీలుగపట్టుకొనినట్లు, నిన్న సాయంకాలము షాట్ట్రాగ్రాడు నగరములో అధికారులు ప్రకటించిరి.

లండన్ ఏప్రిల్ 5:— షాట్ట్రాగ్రాడులో అధికారులు ఈ క్రింది విషయములను ప్రకటించిరి:— మార్చి 30 వ తారీఖున స్క్రిలోవిట్జీ, మలినిట్జీ అను గ్రామములలో రషియనులు ఆస్త్రియనులను ఓడించినప్పుడు 2183 మంది ఆస్త్రియను వైవికలను ఖైదీలుగపట్టుకొనిరి. వందటి బిరములను, 8 టెలిగ్రాపు యంత్రములను, కూడ పట్టుకొనిరి. ఇచ్చట ఓడిపోయిన తరువాత ఆస్త్రియనులు బెస్సారబ్బియావై దండెత్తి ప్రయత్నము భిక్షుమైనందున వెనుకకు వెళ్లిపోయిరి.

జర్మనులు లిబూమీద ఫిరంగులు కాల్చుట

నార్వేస్ట్రీమరుకు కచ్చుము కలుగుట.

లండన్ ఏప్రిల్ 3:— మార్చి 28 వ తారీఖున జర్మనులు లిబూపట్టణమువై ఫిరంగులుకాల్చిరి. ఆసమయమున లిబూకేపులోనున్న “లాస్ట్ పోస్ట్” అను నార్వేస్ట్రీమరుకు చాలనప్రము కలిగినది. స్త్రీమరుకేవైనకు దెబ్బతిని చనిపోయినాడు.

సేనాని మార్పులు.

పీట్యుగ్రాడు ఏప్రిల్ 4:—జనరల్ రస్కీగారి స్థానమున జనరల్ ఎలిక్సీఫ్ గారు సేనానాయకులుగ పనిచేయుదురు. వీరు వామవ్యభాగమునందలి రణరంగమున సేనలను నడిపించుదురు.

[illegible]

అగ్రాసనాధిపురాలికి వందనము లర్పించుటతో సభ
ముగిసినది.

సిక్కిం

అంతర్గతములపై బాంబులు వేయుట
సిక్కిం ప్రెస్ 31-వైట్ కలకత్తాగారి వద్దనుండి ప్రెస్
21 తేదీని శ్రీవైస్ రాయగారి కిట్టి తంలివచ్చెను. ఆంధ్రవైస్
నందు నిర్మించుటకును జర్మనీవారి యంతర్గతములపై బాంబులు
గు బాంబులను జీర్ణికి మువలనును యంతర్గతములపై
4 బాంబులను బ్రీటిష్ వైమానికులు వేసిరి. పశ్చిమరణరంగ
ములనుండి విశేషము లేనియడలియరాలేదు.

భారతీయ సైనికుల పాతకర్యములు.

బాగ్లి థాక్కు గారి సోదర్యము.
సిక్కిం ప్రెస్ 31-వైట్ రణరంగమునందున్న సైనికులకు
మితాయిని పట్టయిచ్చెనుటకై బాగ్లి థాక్కు గారు వేయి
రూపాయలను సహాయముచేయగా రాజప్రతినిధి గారందుల
కంగీకరించిరి.

రషియాకు విజయము

సిక్కిం ప్రెస్ 31-వైట్ ఇండియా సెక్టరీ కై ప్రాయిగారికి
పంపినవార్త.- ఈ త్రర పోల్వారులలో నీమెనుకు పడమరగా
రషియనులు జర్మనులను ఓడించిరి. రష్యావారికి తిరిగి ఆకలేక
జర్మనులు తొందరగా వారికకు వెళ్లుచున్నారు. కాకాని
యను కొండలలో రషియనులు ముందుముందుకు వెళ్లుచున్నా
రు. రషియనులకు చాల బలమును గానున్నది. రషియను సేన
లు నడుములోను ముందుగా ఆదవులగుండను ఆస్త్రియనులు
కట్టిన యినుపముండ తీగలను తెగగొట్టుకొని పోయి ఆస్త్రి
యను సేనను నెమ్మది నెమ్మదిగ కండకములనుండి వెళ్లగొట్టి
బర్లిన్ పర్వతములలోను పరచియున్న కొన్ని గుట్టలపట్టుకొనిరి.
బుకోచినానుండివచ్చి రషియను పరగజానై దండెత్తిన ఆస్త్రి
యను సేనకు అపజయము కలిగినది.

సర్ ఎడ్వర్డు మార్క్ గను కమ్మిటీ

రిపోర్టును సిద్ధముచేయు చుండుట.
ఆలహాబాదు ప్రెస్ 4-వైట్ సహాయమును
గురించి విచారించుటకై సర్ ఎడ్వర్డు మార్క్ గనుగారి యాజమాన్య
ముక్రింద నొకకమ్మిటీ యెర్పాటుచేయ బడినది. ఈకమ్మిటీ
వారు తమరిపోర్టును సిక్కిం తయారుచేయు చున్నారు.

బర్మా

బర్మా శాసన సభ.

మెడికలు రిజిస్ట్రేషను బిల్లు.
రంగూను ప్రెస్ 31-వైట్ సెంటు గవర్నరుగారి
యాజమాన్యముక్రింద నేడు మయమ్యాలో జరిగిన బర్మా శాసన
సభలో మెడికలు రిజిస్ట్రేషను బిల్లు గురించి ప్రత్యేకసభ
వారు తెలియజేసిరి. పోర్టు ఆసరబిలు రైసు గారు పోర్టులకు
నివేదించిరి. బిల్లులో రెండు మార్పులు చేయబడినవి. అనంతరము
బిల్లు విచారణకువచ్చి సభ్యులచే సంగీకరింపబడినది. పిమ్మట
ఆసరబిలు డబ్లియం. జే. కీటు గారు 19-16 సంగీకరింపబడినది.
(సభ్యులచేసిన) ఆదాయవ్యయ పత్రకను సూచించిరి. 514.7
లక్షలు ఆదాయము వచ్చునట్లు. రాజధాని ఆదాయము నుండి,
582.27 లక్షలు ఖర్చు అగును. గ్రామీణులములముగ హిం
దూదేశపు ప్రభుత్వమువారివలన. రమారమి 42 లక్షల రూపా
యలియ్యబడును. బడ్జెటు వర్గ సోమవారమునాడు ప్రారం
భమగును.

ఆలహాబాదు

సర్ బెంజమిన్ రాబిన్సన్ గారు

ఆలహాబాదు ప్రెస్ 4-వైట్ మధ్యపరగజాలకు చీఫ్
కమ్మిషనరుగను సర్ బెంజమిన్ రాబిన్సన్ గారు మార్చి
31 వ తేదీని పదమరాలి కచ్చిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభ.

ఆలహాబాదు ప్రెస్ 4-వైట్ 16 వ తేదీని జరుగు సు
యుక్త రాష్ట్రముల శాసనసభలో, బిల్లును, వాస్తువిద్య
వద్రంగము చున్న గు రాష్ట్రములను నేర్పు విద్యాలయమును
త్వరలోనే కాన్పురములో నెలకొల్పవలసినదని ఆసరబిలు
డాక్టరు తేజసప్రసాద్ గారుగారు ఒక తీర్మానమును ప్రతిపా
దించుచురు. ఇట్టి విద్యాలయ మొకదానిని వెట్టుటకు ప్రస్తు
తము ఆలోచింపబడుచున్నది.

ఒక రాష్ట్ర సాహెబుగారును, వారి నొకగులును.

కలహమునకును, వొంగతనమునకును చాల్చికాబడుట.
ఆలహాబాదు, ప్రెస్ 4-వైట్ బిట్టు రాజపుటానా
తాజీమీ ఇస్తిరాద్దార్ గారు నీవాసి బాబుమొద నీర్జీ
గారును, ఆశిని నొకరులును తమ తాలూకు షెక్సెర సరకు
బండ్లను ఆపి, ఎస్టేటునకు చెల్లింపవలసిన వైకమును చెల్లించ
నిదే ఆ బండ్లు బోరాదని నిర్బంధించిరి తెలియ జేయుచు
వోలియా మహాసనులు కొందరు వైదావారు లేగా ఆస్త్రి
జిల్లా మేజిస్ట్రేటు గారు విచారణ జరిగించి ముద్దయల మీద
నేరములను స్థాపించిరి.

కొలంబొ

సిటీ ఆఫ్ మైసూరు స్త్రీమరు.

కౌమర్యము దోషాశోషణ.
(ఒకవిశేషమున వద్దనుండి)
కొలంబొ ప్రెస్ 31-వైట్ సిటీ ఆఫ్ మైసూరు అమస్త్రియరు
ఒడ్డుపట్టిన సందర్భమున జడ్జిగారును, తప్పిసరులును సంగతి
సందర్భములను విచారించి, కౌమర్యము అజాగ్రత్తగ స్త్రీమరును
నడుపుటచే నీ ప్రమాదము కట్టినదని తమయభిప్రాయమును
తెలియజేసిరి.
రెండవయ్యోగ్యుగాడ, తనపనియందు నిర్లక్ష్యము
చూపిన విషయమై అభిప్రాయ భేదముకలిగినది.

విక్రియిష్టమయ్యోగ్యులు. — తూర్పుదేశములనుండి
ప్రాప్తమైన గుర్రములను విక్రియిష్టమయ్యోగ్యులు
మార్కెట్టులో దిగినప్పుడు ప్యాసు పోర్టులను గాని కాన్పురలను
ప్యాసులను గాని చూపించవలయునని మార్కెట్టునుండలి యధి
కారులు కోరుచున్నారనుక నికమీద జైలుజేలు ప్రయా
ణికులందఱును అట్టి ప్యాసు పోర్టులను ప్రభుత్వమువారికి దర
ఖాస్తుచేసి పొందవలయును. అట్టి దరఖాస్తులను వైస్ ప్రెసిడెంట్
వ్యయ పోలిసు కమిషనరు గారి ద్వారాను తదితర ఫలములవారు
తమజిల్లా మేజిస్ట్రేటుల ద్వారాను పరిశ్రమలో నలయును. దర
ఖాస్తుదారుడు తనయొక్క యే తనతో కూడ ఆ ప్యాసు పోర్టు
మీదనే తీసికొనిపోక గోరువారియొక్కయు చట్టముకట్టని
చాయాపటములను ఒక్కొక్కపటమునకు రెండేసి ప్రతుల
చొప్పున దరఖాస్తుతో కూడ పంపవలయును. అందులో నొక
ప్రతిప్యాసు పోర్టునకును, రెండవ ప్రతి దరఖాస్తునకును అంటింప
బడును.

చేడియము చికిత్స. — చేడియము ఇన్ ఫ్లిట్రాటు వారి
సంగత్యర నివేదన గ్రంథముందు చేడియమును, రోగనివారణా
ముపయోగించు విషయము విశిష్టంపం బడినది. కడచిన సం
త్సరమునందు దీనిములముగా చికిత్స చేయబడిన 746 రోగు
లలో 19 మందికి మదిరినట్లు నివరింపబడినది; 80 మందికి మదిరి
నట్లున్నదని చెప్పబడినది; 828 మందికి గుణమిచ్చు మున్నట్లు
నివారించబడినది. 136 మందికి ముందరికప్పు విషయము రిపోర్టు
తయారుగునప్పటికి నిర్ణయంపంపబడలేదు. వివిధ మైసూరు వ్యాధు
లను చేసిన చికిత్సలకు వివిధ మైన పర్యవసానములు తెల్ప
ఇతర చికిత్సల కన్నా మైసూరు వ్యాధుల నేకము సంప్రదించు
నివారణమైనది. ప్రస్తుత సిటినిబట్టి యీ ప్రతిష్ఠాపక
మునందు, బోల్ పే మెంటులకు మాత్రమే చికిత్స చేయబడు
చున్నది. కడచిన సంవత్సరము మొత్తముమీద 6,500 చికిత్సలు
చేయబడినవి; అందులో నవశ్యమునుబట్టి సగముకంటె స్త్రీ ప్రతి
ఫలము లేకుండనే చేయబడినవి. విరివిచేయబడిన కట్టడములు
జాక్ నెలలో తెలుపబడుననియు, అప్పుడు 6 మంది ఇక్కడ
మెంటులకు తగిన సదుపాయములు చేయబడుననియు, నిరీ
క్షింపబడుచున్నది. — అని బొంబాయి క్యానికలు పత్రిక
వ్రాయుచున్నది.

హనుమాన్

చర్మమునకు
వాణ్యమును
మృదుత్వము
నిచ్చును.

బోరకొనబట్టి.
ముఖమునకు
వాణ్యమును
మృదుత్వము
నిచ్చును.

కావలెను

మృత్యు మైనట్టియు శ్రాత్రుత్వములతో కూడినట్టియు
వ్యాధులమును కొనసాగించుటకు ప్రధాన ఏకేయము, జీర్ణ
ఏకేయము, దీనిజను ఏకేయము కావలెను. వారికి నెలకు
రూ. 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకును చరములు
ఇయ్యబడును. వైగా అలవెస్సులకూడా యియ్యబడును.
పనిచేయు సమర్థతనత్పరత్వము కలిగినట్లు సర్టిఫికేటు లుండె
నలెను. కొద్దిమందిమాత్రమే కావలెను. ఇష్ట మున్నవారు
కంటనే ఈదిగున చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

వి. యస్. రంగను,

ఇండియా ప్రావిడెంటు కంపెనీ,
81-వీ. తేరుపేడి, తిరువల్లిక్కేజి, చెన్నపట్టణము.

తామర తైలము

మా తామర తై
లము ఒక్కడబ్బా
ను ఆరు లిటాలకు
కొని నాలుగైదు
సారులు రాచినయె
డల తామర నిర్మా
లమగును. నయము
కాని యెడల మీ
ఆరులెటాలు తిరిగి
తీసికొన వచ్చును.

తీట, గురద, ఏనుగుగజ్జ మొదలగువానికి మంచి
మందు. అనేక సంవత్సరములు, మాసములు బాధ
పడినవారు దీనివలన తత్తణమే సుఖమును పొందిరి.
వేలకువేలు డబ్బాలు విక్రయము. వెల 1-కి 0.6-0

దంత మార్గము

డబ్బి 1-కి వెల రూ. 0.2-0 12-కి రూ. 1-2-0.

ఈ దంతమార్గము
నో పండ్లు నోముట
లనవిగబుగట్టిపడును.
చిగుళ్ళనుండి రక్తము
స్రవించుకుండును. నో
టు మృగంధము లేక
యందును. పండ్లు
ముత్యములవలె తెల్ల
గానుండును.

మృత్యుకామాన్యము
గ వాడుటకు దగి
యన్నది.
సుఖభోగి మాత్రము.
మాత్రముల డబ్బి 1-కి వెల రూ. 1-0-0.
2-కి రూ. 1-0-0. సవామేహములకు ఈమాత్రము రాగుగపనిజేయును.
కొద్దిమంది పుండుపడినవారికి తైలమును రాయవలయును.
వీటిని తినుచు మేమాకారక జాడ్యములకుకూడా ఉపయోగించును.
ఇదిరక్తకండ్లికి 1-కి రూ. 1-0-0. కాంజనము డిపో, ఘోర్డు, బొంబాయి.
ఆమృతము.
1915, 7 తంబు కెల్వెన్సింగ్, మదరాసు
అమృతాంజనం డిపో.

ఎస్. రంగనాథం ప్రెస్ అందు బంధువు, మదరాసు.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

"Our Cause is Indisputably Right"

The Archbishop's Sermon.

Advice to Give up drink.

LONDON, April 4.

The Archbishop of Canterbury preaching in the Canterbury Cathedral affirmed that our cause in this great war was indisputably right and we were firmly resolved that it should prevail. He strongly urged all engaged in the production of armaments and other supplies to do their best work. It was unthinkable that the splendid devotion of our brothers in trenches and battalions should be wasted. He advocated that British householders should voluntarily suspend the use of alcohol and pressed this upon the Church people. The Archbishop emphasised that the King was confident that there would be ready and widespread response.

Drink and Munitions.

An Improved Outlook.

ALLAHABAD, April 4.

The strike trouble has steadily lessened. Better time-keeping is reported from industrial centres. There is less drinking and betting and fewer people at the week-day sporting fixtures. The industrial outlook is good. The spending up of the output has been general.

The Blockade.

Steamer Torpedoed.

LONDON, April 4.

MIDDLESBOROUGH.—The steamer "Lockwood" was torpedoed at Start Point yesterday during the night. The crew were saved by a smack.

Torpedoed Without Warning.

SIMLA, April 3.

The Secretary of State's message to the Viceroy, says:—A British merchant vessel was torpedoed by a German submarine, off Beachy head without warning, and only 8 out of the crew of 17, were saved. A French steamer was similarly sunk without warning and only 2 out of the 21 of the crew, saved.

Latest Admiralty Return.

The Admiralty return shows that in 6 weeks of German submarine blockade 27 vessels were sunk out of the total of 8,960 arrivals in and departures from British Ports. The numbers of arrival and departures for the week ending 31st March was 1559 being the largest since the commencement of the blockade.

The Sinking of The "Falaba".

Newspaper Accounts Confirmed.

LAHORE, April 3.

The "Civil and Military Gazette" cable:—London 1st April.—The sworn testimony at the inquisition of the victims on the "Falaba" corroborated the newspaper accounts, except regarding the Germans as mocking the drowned people, which was not mentioned.

Newfoundland Trawler Torpedoed.

LONDON, April 3.

PARIS.—A Newfoundland trawler has been torpedoed off Havre. The crew were saved.

An Attack on German Submarines.

SIMLA, April 3.

The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State, dated the 2nd April:—A British airman made another successful attack on the German submarines, that are being constructed near Antwerp, dropping four bombs and another four on the submarines outside Zeebrugge.

Nothing specially is noteworthy is reported from the Western front.

FRANCE.

General Joffre's Visit to Belgian Headquarters.

PARIS.

PARIS.—General Joffre has paid a visit to the Belgian headquarters. He was received by King Albert. He decorated a number of Belgian officers. The visit deeply impressed the Belgian troops. The visit was a success.

Continued Success in Military Warfare.

An Aeroplane Captured in Warfare.

LONDON, April 3.

PARIS.—A communique says:—Military operations to our marked advantage. The prisoners taken in the warfare continued. An aeroplane was captured and in down had been dropping bombs on Rheims, which was brought down on coming to the ground but the machine was not damaged and were made prisoners.

TELEGRAMS.

A Paris Report.

A German Attack Stopped Dead.

LONDON, April 4.

PARIS.—Last night's communique said:—A German attack near Lassigny was stopped dead by our fire directly the Germans left the trenches. Two German attacks were repulsed in Barnhaupt district in upper Alsace.

Nothing to Report.

LONDON, April 4.

PARIS.—This afternoon's communique announces that there is nothing to report.

A Paris Bulletin.

LONDON, April 5.

PARIS.—The evening Communique says:—Quiet prevails along the whole front except in Woevre where our progress is continued. We captured the village of Regnieville west of Tayenhaye and occupied it on April 1st.

RUSSIA.

Important Russian Successes.

SIMLA, April 3.

The Secretary of State's message to the Viceroy says:—In North Poland, west of Niemen, Russians gained an important success over the Germans, who have begun a rapid retreat, obstinately pressed by Russians. In Carpathians, Russian offensive continues with very substantial results. Russian troops wading through snow up to their loins and stubbornly fighting a way through forests, fortified with wire entanglements, dislodged the Austrians step by step from their trenches, and captured a series of fortified heights on the principal chain of the Berkid mountains. The Austrian force invading Russian territory from Bukowina, has suffered severe reverse.

Russian Campaign in the Carpathians.

Successfully Maintained.

LONDON, April 3.

PETROGRAD.—A communique says:—The Russian offensive in the Carpathians continues to develop successfully, particularly in the direction of Ussok. We are capturing prisoners, Machine guns, and ammunition despite stubborn Austrian counter-attacks.

Russian Officer's Treachery.

To be Hanged for Espionage.

LONDON, April 3.

PETROGRAD.—It is officially announced that Lieut. Col. Miassoyedoff, interpreter on the Staff of the tenth army, has been court-martialled for espionage and sentenced to hanging. Other persons not belonging to the army have been arrested.

A Russian Report.

Capture of Prisoners in the Carpathians.

LONDON, April 4.

Last night's Russian communique regarding the Russian offensive in the Carpathians added that altogether further seven thousand prisoners had been taken.

Change of Generalship.

LONDON, April 4.

Petrograd:—General Alkheiff succeeds General Russky in command of the armies on the Northwest Front.

A Russian Communique.

LONDON, April 5.

Petrograd:—It is stated that the defeat of the Austrians on the march 30th near the villages of field K and Malintzy when 2133 prisoners, forty result, and Eight field telegraphs were taken and the enemy retreating along the whole front in complete failure of their attempt to invade Bessarabia in the direction of Chotin.

TURKEY.

Dardanelles Bombardment.

Effect of Allied Shell Fire.

German Officer's Story.

LONDON, April 3.

A German officer writes to the "Cologne Gazette" describing the Allies' general attack on the Dardanelles. He says that the shells caused a tremendous fire at Chanikaleh. His own party at Fort Hamidieh had four killed and fourteen wounded. "Our battery," he continues, "had a bad appearance by evening when it ceased fire. Good heavens, what holes there were! The guns were also much damaged, but by dint of work carried on all night the guns were repaired, except one, which had been completely destroyed. Our camp, however, was a desolate heap of debris." The officer received a medal for bravery, which was also accorded to 22 other Germans.

Bosphorus Bombardment.

Advance of Russian Warships.

LONDON, April 4.

PETROGRAD.—During the bombardment of the outer forts of the Bosphorus warships approached to within fifty cable-lengths, entering the mine area within the fire of the coast forts. Destroyers had previously swept for mines without result. The Turkish forts did not reply.

TELEGRAMS.

A Turkish Cruiser Lost.

LONDON, April 4.

SEBASTOPOL.—The Turkish Cruiser "Medjidieh" last night, near the Russian coast, struck a mine and sank.

BELGIUM.

German Preparations for Retirement

ALLAHABAD, April 3.

There are fresh reports showing that the Germans are taking all the measures necessary for a retirement from Northern France and Belgium. Every kind of material supply has been earmarked for removal. It is stated by an eye-witness that measures have been taken to remove the civil population. These people would be held as hostages against attempts to starve Germany out. It is not considered that the Germans contemplate an immediate retirement, but they are providing against any forced evacuation.

The Flooded Area.

Germans increasing the Flood.

LONDON, April 4.

The Germans are expelling all civilians of non-military age in occupied French territory presumably in order to save feeding them. Thousands are arriving at Nancy and other towns in utmost distress. The Germans are smashing sluices eastward of Yser in order to increase the flooded area and thus protect their right flank and release thousands of troops for service elsewhere.

Bombardment of Zeebrugge.

LONDON, April 4.

AMSTERDAM.—The "Herald" states that British warships on Wednesday night heavily bombarded Zeebrugge and an adjoining aviation camp. Several explosions were heard. German batteries replied. British airmen on Thursday morning reconnoitred the coast to ascertain the results of the bombardment.

AUSTRIA.

Austria's Desire for Peace.

Russia Secretly Approached.

LONDON, April 3.

PETROGRAD.—The "Rus'koe Slovo" says that Austria has secretly approached Russia with a view to a separate peace.

Food Shortage in Austria-Hungary.

ALLAHABAD, April 3.

Austria is reported to be in a bad way owing to shortages, while in Hungary some commodities are entirely lacking.

DENMARK.

King of Denmark Ill.

LONDON, April 3.

COPENHAGEN.—King Christian yesterday underwent an operation for intestinal fissure. His health is good and no further bulletins will be issued.

NORWAY.

German Bombardment of Libau.

A Norwegian Steamer Damaged and Captain Killed.

LONDON, April 3.

COPENHAGEN.—The Norwegian steamer "Loevstakken" was considerably damaged during the German bombardment of Libau on March 28th and the captain was killed.

CANADA.

Canada's Determination.

ALLAHABAD, April 3.

In the Canadian House of Commons yesterday Mr. Hughes said the Government proposed to keep fifty thousand Canadians in the firing line or seventy five thousand, if Lord Kitchener preferred. In the latter case more money would be needed. The Liberal Whip interjected "and more will be voted."—The "Pioneer" cable.

GERMANY.

Allied Airmen Active.

LONDON, April 3.

AMSTERDAM.—Allied airmen dropped bombs on Villengen Baden.

The Fighting in Alsace.

Reported German Capture of Dutch Volunteers.

LAHORE, April 3.

LONDON, April 2.—A German official message claims the capture at two points of one Belgian officer and 44 men all Dutch. Correspondents for several days have agreed in reporting a large eastward movement of German troops.

Anxiety in the Yser Region.

The "Daily Telegraph's" Rotterdam correspondent says the Germans are attempting to prevent the reduction of the flooded area in the Yser region. The water, which was once their enemy, is expected to befriend them now that they are defending. The utmost anxiety prevails among the German officers. (A. C. & M. Gazette Cable.)

TELEGRAMS.

woollen yarn and an oil mill for crushing oil seeds (d) establishment of a school to teach spinning and wool and shoe making, and of a selling centre (e) for the appointment of a travelling Commissioner in that connection. Another resolution moved by the Conference expressed regret that more than seven years after the Nainital Conference not even a beginning had been made with the projected Technological Institute at Coimbatore which was essential for the industrial advancement of the provinces and urged the Government to start the work of the Institute without further delay. Other resolutions passed by the Conference urged (a) the establishment of an employment bureau to assist technically trained students to obtain employment (b) the giving of loans to joint stock banks with offer good security directly and not through the Government banks, the directorate of which are advisory in character (c) the desirability of banking legislation that would facilitate increase in the number of Indian members of the Board of Industries the establishment of which was noted with satisfaction.

Mrs. Besant on Education

Mrs. Besant this evening delivered a lecture on education to a large audience. She dealt with the various aspects of the education given to the poor, pointing out the chief defects of the present system and urged upon parents the desirability of giving their children such an education as she indicated, so that they would help the industrial advancement of the country.

The U. P. Legislative Council

At a meeting of the United Provinces Legislative Council on the 16th instant Dr. T. T. Datta has proposed and moved that the proposed technological institution be started at Cawnpore at an early date.

Charges of Riot and Theft Against a Rao Sahib and his Servants

Mr. A. J. Holmes, District Magistrate, Meerwar, has been for some time past engaged in enquiring into charges of riot and theft preferred against Ram Modh Singhji, of Deolia, the Tazim-i-Maharaj of British Rajputana, and his servants and retainers, by certain Mahajans of Deolia, of which place the said Rao Sahib is land-lord. It is alleged that the said Rao Sahib stopped several carts of sugar belonging to complainants, saying that the cartis would not be allowed to proceed until certain dues to the estate were paid up. The Magistrate has framed charges against the accused.

Bombay Executive Council

In consequence of the approaching departure of the Hon. Mr. Claude Hill, M.C.S., to attend a meeting of the Executive Council of the Government, General Mr. W. D. Sheppard has been appointed an Acting Member of the Executive Council of the Government of Bombay.

**Burma Legislative Council,
Registration of Medical Practitioners**

A meeting of the Burma Legislative Council was held at 11 A. M. to-day at Maymye under the chairmanship of the Lieutenant-Governor. The Hon'ble Mr. Keith presented the report of the Select Committee on the Bill to provide for the registration of medical practitioners in Burma and the Bill was taken into consideration with two alterations. The Bill as amended was passed. The Hon'ble Mr. W. J. Keith presented to the Council the Budget receipts revised for 1915-16. The receipts show a total of 514.7 lakhs. The total expenditure from Provincial Funds for the year is 582.27 lakhs of which nearly 42 lakhs is debitabale against the Imperial assignment. The Budget discussion takes place on Monday.

GORAKHPUR, APRIL 4.

The Provincial Political Conference met again to-day at 11, Mrs. Besant being in the chair, when as many as 18 resolutions were discussed and adopted. The following are the most important:—(1) Assuring the King-Emperor of the unswerving loyalty and deep devotion of the people and their resolve to stand by the Empire in the present titanic struggle; (2) Expressing gratitude to the Viceroy for the despatch of Indian troops to the theatre of war and requesting His Excellency to convey the Conference's heart-felt satisfaction to the Indian troops in France and elsewhere who have vindicated the national honour, the President remarking in this connection that a similar message from the Congress had been received with considerable satisfaction by the Indian troops at the Front; (3) Praying for the extension of Lord Hardinge's term of office by two years or such other term as the King-Emperor may deem fit; (4) Demanding the placing of the United Provinces under a Governor in Council, as recommended by the Royal Decentralisation Commission by the enforcement of the provision of the Charter Act of 1733.

CONFIDENTIAL

The Hon. Dr. Tej Bahadur, in moving this resolution, affirmed that they were serious and in earnest about the matter, and that they would continue the agitation regarding it till success crowned their efforts. He also referred to the unanimous recommendation of the Decentralisation Commission on the subject. (5) In view of the statements made by responsible members of the British Government as to the changed position of India in the Empire, the Conference respectfully urged the Government to make good these statements by the recognition of India's right to be placed on an equality with the self-governing dominions. Other resolutions dealt with problems connected with elementary, secondary and University education, the appointment of Indians to the Army and the Public Services of India, the Hindu University Bill, Indians in the Colonies, the administration of justice, and Council reform regulations. A hearty vote of thanks to the President brought the proceeding to a close.

United Provinces Industrial Conference.

ALLAHABAD, April 4.
Sir Edward Maclagan's Committee on co-operative credit is now engaged at Simla in preparing its report.

CALCUTTA.

Bengal Provincial Conference.
The Chairman on Self-Reliance.

KRISHNANAGAR; April 3.

The Bengal Provincial Conference opened here, to-day. Babu Motilal Ghose, editor of the *Amrita Bazar Patrika*, being voted to the chair on the motion of Babu Surendra Nath Bannerjee. The chairman, in the course of his speech, congratulated the organisers on the non-party character of the organization since the delegates might join the Conference without signing any creed. He deplored the interminable quarrels and advised the leaders to make up their differences, specially when their house was practically on fire. There were two ways to regenerate India, one by political agitation, the other by self-reliance, of which the latter was preferable. People could remove many grievances, with official help. If they did not drink, litigate, or use foreign goods, nobody could force them to do so. They could secure almost full personal liberty by abandoning litigation and foreign goods. The mass of the population suffer from many evils of their own making. The leaders should furnish good Samaritans to help them. The Conference should work through paid and unpaid agents, whose main duties should be to look after the wants and grievances of the rural population, and preach peace and good will. They should no account come into collision with the district authorities. The National feeling should be further developed, and then employed in the Service of the Motherland. In the past, Bengal villages had an abundance of cheap wholesome food and drinking-water. All this was gone, the condition being due to an outbreak in the sixties of the epidemic of malaria caused, it was said, by defective drainage. The Bengali race would die out if malaria was not checked and villages made habitable. Sanitation first and education afterwards was his motto, though he was an earnest advocate of mass education. Ample funds would be forthcoming for sanitary purposes if the three local rates, the road and public works cesses and Chowkidari tax, were properly utilised. Regarding education, the health of students should claim their first consideration and a committee appointed to enquire into this and the establishment of open air schools and sanatoria. The speaker protested against the proposed officialisation of secondary education and the division of the Bengal districts.

GORAKHPUR, April 3.

The United Provinces Industrial Conference met here to-day, Rai Bahadur Prayag Narain Bhargava of Lucknow, the proprietor of several big factories and industrial concerns being in the chair. Among the visitors present was the Director of Industries, United Provinces. After the presidential address, several important resolutions were passed. The principal resolution expressed the indebtedness of the Conference to the Local Government for appointing a committee to advise on the possibility of replacing German and Austrian manufacture by Indian made articles and to the Hon. Mr. R. C. Halley, President of Committee, for his interesting and informing report. The Conference, however, expressed its regret and disappointment that no considerable step had yet been taken by the Government or the people to expand the existing industries and to bring into existence new industries. The Conference therefore earnestly exhorted capitalists to put a portion of their money into industries and urged the Government to adopt an active industrial policy. The resolution further urged the Government to pioneer industries, to show the way to private agency and in particular among others to help the glass industry of these provinces (?) open cheap hosiery factories, (c) help the establishment of a mill for the manufacture of

Dinner to Hon. Mr. Claude Mills
By Non-Official Members of Bombay
Legislative Council.

The dinner which the non-official members of the Bombay Legislative Council gave to Mr. C. J. Hill, Claude Hill on Saturday night, before his departure for Simla, was to have been presided over by Sir Pherozeshah Mehta, but, in his absence, through Mr. C. J. Hill's consent was taken by the Hon. Mr. C. J. L. Satawadia. In his speech Sir P. M. Mehta had prepared, in this regard Sir Pherozeshah especially praised Mr. Hill's contribution to the work in connection with town-planning and commended him on his elevation, praised him as an efficient administrator and the possessor of the qualities of a tactful and thoughtful statesman.

Mr. Claude Hill's Reply.

In his reply, Mr. Hill recalled that his first association with the Bombay Council was as its Secretary in 1917. He spoke of his pleasant relations with the Council, which had developed from an informed, sensible and financially weak to what, these present naturally might be, the best Provincial Council in India. But he modestly disclaimed responsibility for its passing of the Town-Planning Bill and paid a tribute to Mr. Pherozeshah Mehta, who, he said, was on the Bombay Legislative Council what Gladstone was on the British Commons. "It is impossible at this time," he said, "to make reference to the war in which the Empire is engaged," said Mr. Hill, "but I will only say that the attitude of this Council has been unique."

TELEGRAMS.

పేనుమట్టిపాళు గుడివాడ తాలూకా.

వృత్తాంత లేఖలు

బారువ వార్తలు.

[ఒక విలేఖకుని వద్దనుండి]

కాలమానము.

బారువ మార్చి తేది 80 ది:— మండువేసవి ప్రారంభమయినది. పగటివేళయందు ఎండలు తీవ్రముగా నున్నవి. సుమారు వారముదినములనుండి సాయంకాలముందు గాలి విస్తారముగవీచుచు ఉరుములు మెరుపులతో వర్షము గురియుచున్నది. గతసంవత్సరము పెనుగాలివల్ల కొబ్బరి తోటలకు గొప్ప నష్టము సంభవించుటచే ఈ సంవత్సరముగూడ సాగతి సంభవించునెమోయని ప్రజలు భీతిల్లుచున్నారు.

ఒక మరణము.

ఉత్తర సర్కారులో వ్యాపారము చేసి, దాన ధర్మములయందు విశేషభాగ్యుని సంపాదించిన వయోవృద్ధులగు త్తిత్తిరామయ్య నాయుడుగారు ఈ నెల తేది 20 కు క్రవారం మధ్యాహ్నము రెండు గంటలకు స్వర్గస్థులయిరి. వీరి గౌరవార్థమై ఉద్యోగులు, వర్తకులు తదితర ప్రముఖుల నేకులు శ్మశానమువరకు బోయిరనుటకు వీరి సజ్జనత్వము, శాంత స్వభావమే ప్రబల కారణము. వీరి యాత్మకు పరమేశ్వరుడు శాంతిని కలుగజేయును గాక.

గంజాంమండలసభ

ఉత్తరసర్కారులో గంజాం తప్ప తదితరమండలములందు మండలసభలు జరుగుచుండుట యెల్లరకు గోచరమయి యున్నదిగాని గంజామునకు ఈసరికి అట్టిమహాసభను జరుపు భాగ్యము కలుగలేదు. ఈసంవత్సరం విశాఖపట్నం, గోదావరి కృష్ణ, గుంటూరుమండల సభలు జరుగునని కాబోలు గంజాం లోగూడ మండలసభ జరుపవలెనని మామండలపాఠశాల గురూ పాలము గలిగి యీనెల తేది 15 దిని బరంపురంలో సభజరిపి “గంజాంజిల్లా మొదటికాన్ఫరెన్సును రాబోవు జూనుమొదటి వారములో బరంపురమున జరుపుటకు తీర్మానింపబడి ముఖ్యులగు అన్ని తరగతుల ప్రతినిధులూ ఆహ్వానంఘ మొకటి యేర్పాటుచేసిరిని తెలియజేయుట కరితయు సంకల్పించుచున్నారము.

కాన, ఓగంజాంమండల పాఠశాలలో ఇకనైన విద్యార్థు ఈమండలాభివృద్ధిని గోరుచు అత్యుత్సాహముతో గట్టిశ్రద్ధను వహించి మీరు మీ గ్రామములందు వెంటనే సభలను జరిపి కాన్ఫరెన్సునుగూర్చి గ్రామస్థులను బాగుగ బోధించి, మీకు వీలగుధన సహాయమునజేసి యీ “జిల్లా మొదటికాన్ఫరెన్సు”ను జయప్రదముగ జరిపించెదరాగాక.

కుల్చూరు వార్తలు.

[ఒకవిలేఖకుని వద్దనుండి]

వాతావరణ సీతి.

కుల్చూరు ఏప్రిల్ 1:— రాక్షస నామసంవత్సరారంభమునుండి కమలాపుడు మొలగుటవల్ల దరిమిదయించి యాక సంబున నతితేజంబున తన తీక్ష్ణకిరణంబుల నీప్రాంతభూముల బ్రసరింపజేయుచు నేతద్వత్సరనామంబు సార్థకంబగునటుల దినసంబుల నత్యుష్ణంబుగావించు చున్నాడు.

సోఫాట క ము.

ఈ రోగి యియ్యార నుండు వారి వాటారని వృద్ధులని యొంకయందఁబట్టి చీకాకుబట్టించుచున్న యది. ఇయ్యదియు నీయూరంజొచ్చి సుమారైదుమాసంబులాయె. ఈయత్యుష్ణపు వేసవియందు నీదేశత యియ్యారనింకను దిన బలంబు నాపలేదు.

ప్రభుత్వమువారి కిష్టితులనారసి వాక్యినేవను జేయు వారినిపి యూరి యలమటచీచ్చెదరాగాక !

బోర్డుమాన్యుర గ్రేడ్ ఎలిమెంటరీస్కూల్:—ఇద్దాన నిష్కడుఁ బ్రధానోపాధ్యాయుండు దక్క నార్దు రుపాధ్యాయు లభిమోదంబున ప్రధానోపాధ్యాయునికి సాయంబు జేయుచు పాఠశాల నతిగ వృద్ధిగావించుచున్నారు. వారిశ్రద్ధా భక్తుల తిసంతసనీయము. ఇప్పటికికాలయందు నూటదెబ్బది నిద్యార్థు లలంకరించియుండు టత్యాశ్చర్యకరమై తోచెడిది. ఇంక నీపాఠశాలనభివృద్ధి నొందించునయ్యకంబు వారికి గలదని నాదునిశ్చయంబు.

ఆంధ్రపత్రిక.

నానాటి కీయూర పత్రికాపతనంబు తీజించుచున్న యది. యధ్ధంబు పొసగినదాదిగ సుమారు నాలుగు మాస ములవఱకు నాటం దినపత్రికలు మూడువారపత్రిక నీయూర నలంకరించుచుండెడివి. ఇప్పు డొక్క దినపత్రికయు రెండు వారపత్రికలు మాత్ర మలంకరించుచున్న యవి. ఇదియుంజూడ నీ గ్రామవాసులు యధ్ధవార్తాపరాయణులేయనియు నాపత్రికలయందు యధ్ధార్థవార్తాప్రకటనలేదని భ్రమపడి వానినిపక్షకు పీడిరనియుఁ బత్రికాపతనలాభంబు లారయలేదనియు నమ్మి పలయు.

వర్తకము.

ఇది యధ్ధారంభము మొదలు ఆతిక్ష్ణిణతఁ జెందియున్నను నీ గ్రామవాసులగు బలిజలంబు తెల్లగు బవడలముముత్యంబుల వర్తకకతంబున కృష్ణాగోదావరి మండలప్రాంత్య భూములకు నేగినారు. వీరికి వైదాటుమానంబులదనుక నూరుజేరరు.

తిరునాళ్లు.

ఈ యూరంబరగు శ్రీమత్యుతస్సామివారి కీమహోత్సవంబై చాటువత్సరంబులుగ జరుగకుండుటయుఁ గడుశోచన నీయము. దీనికి గారణంబు ఉరికలతలట. అన్యోవ్యత్య కలతలచే దేశతాకార్యంబు నిల్పిమాధులుండురా? గ్రామవాసులెల్లరు యోచనఁజేసి యీ వత్సరంబుననైన యీ మహోత్సవంబు జరపెదరాగాక !

నెల్లూరు వార్తలు.

[ఒక విలేఖకునివద్దనుండి]

కాలమానము.

నెల్లూరు ఏప్రిల్ 1:— ఈ చైత్రమాస ప్రారంభము నుండి ఎండలు మిక్కిలములై రాగల వైశాఖమాసము నెల్లు గడుపగలమా యని జనులను భయభ్రాంతిచిత్తులుగా నొనర్చుచున్నవి. రాత్రులు గాలి వీచక పోవుటచే దోమల వాధ అధికముగ నున్నది.

శ్రీరామనవమి.

శ్రీరామనవమి ఉత్సవములు ప్రారంభమైనవి. పురమంతయు అచ్చటచ్చట మందిరవేయబడి హరికథా కాలేషుములు, ఉత్సవములను జరుపిచున్నవి.

తానుహలు ప్రవేశోత్సవము.

ఈనెల తేది 9ది జప్తినీ కనస్వామి అయ్యర్ గారి అగ్రాస నాధిపత్యము క్రింద జరుగునని తెలియుచున్నది. నాటిదినము ననే క్రొత్తగా కట్టబడిన మునిసిపల్ ఆఫీసు, పశు చికిత్సాలయము, వి. ఆర్. హెచ్. స్కూలు ప్రవేశోత్సవములను జరుగునట. పురమందిర ప్రవేశము నాటిరేయి నాటక ప్రదర్శనము ఆంధ్రభాషాభిమాని సమాజకులచేతనో లేక జ్ఞానోదయ సమాజకులచేతనో, జరిపింతురని వాడుకగానుండెను. తుదకు చూడనాటిరేయి ప్రదర్శనయే మాడదని, బోగమువారికి కోలాటము వేయించ నిశ్చయించినారట. మొన్నటిదినమున వైమందిరమున వద్దికలు జరిపిరి. దేవాలయములయందు, ఉత్సవాదులయందున, జరుగు నీ మేళములను రూపుమాపవలసిన పనిత్రములగు సభలయందు వీనిని జరుపుట కాలచిత్రముగాని వేలుగా నూహింప నశక్యము సంఘ సంస్కారగు నోమహాసయంబు లారా! మన సంఘ దురాచారములనుగంట జేయు నిచ్చుకలదేని, దేశము నుద్ధరింప నిశ్చయము గలదేని నిట్టిసభల నిట్టి బోగము మేళముల వెల్లకుండ ప్రయత్నముల జేయుదు. ఓ సింహపురి వాసులారా! సంఘమునకెల్ల వేరుపుర్వలగు నీ కలచెలుల విచారేతయండి పారదోలి సింహపురవాసులగు మీ కీర్తిని నిలుపుకొనుడు. బోగము మేళములకు బదులు పలు పురకు ఇష్టమగు మరియొక కాలక్షేపము జరుపుడు. లేదా యాధనముతో బీదల కన్నవత్త్రముల బంచివెట్టుడు. అప్పుడే గాని మనసంఘము శాసనపడు. ఈ విషయములను వైమందిర స్థాపకులను, విచారణాధికారులను గమనింతురు గాక.

గవర్న మెంటు ట్రైనింగుస్కూలు.

కడచిన ఆదివారము బ్రా. శ్రీ. వేదము మొక్కటాయ శాస్త్రిగారి ఆధిపత్యముక్రింద సభజరిగెను. అప్పుడు విద్యార్థులచే “ప్రసన్న యాదవ నాటకము” వేయబడెను. సభాంత్యమందు పాఠశాలా ప్రధానోపాధ్యాయులగు వి. శాయన్న శాస్త్రిగారు, చి. లక్ష్మీ నరసింహంపంతులుగారు వ్రాసినగ్రంథములు హిందూమతమాన్యము లనియు ఆంధులకు నిదర్శనము ప్రసన్న యాదవమునందు కృష్ణునిగుట్టుబట్టు నరకాసురుడు వెలి పరచుటవలన కృష్ణునియందు హిందువులకు ఒక విధమైన అనూయ గలుగుటకు కారణమనియు అటువంటినాటకము

ప్రదర్శనార్హములు కావనియు వచించిరి. అందులకు శ్రీ. శాస్త్రిగారును మారుపలుకక తమ సమృద్ధిని కనుబోచిరి. శ్రీపంతులుగారికి ఈవిషయము తెలియకయే రచించిరికాబోలు. ఈ విషయమై శ్రీపంతులుగారి నడిగినవారు మీరారతలను తీర్చియే యుండురు శ్రీవాసు రచించినగ్రంథములు చాలకఱకుఁ బరిశ్రాపతనీయగ్రంథములుగా అంగీకరింపదిన, విషయము ఎల్లరకు విదితిమే.

బెజవాడ వార్తలు.

(మావిలేఖరివద్దనుండి)

మ్యునిసిపాలిటీ.

బెజవాడ ఏప్రిల్ 1:— మాపట్టణములో 5-వ వార్డుకు కవున్సిలరును ఎన్నుకొనుట ఈదినమున బయటవలసియుండెను. కాని ఈపదవికి ప్రయత్నించిన ముగ్గురిలో ఇద్దరు వదలుకొని నందున మ-రా-రా-శ్రీ బొడ్డపాటి వెంక. భూష్య పంతులు గారు ఏకగ్రీవముగ ఈపదవిని బడసిరి. వీర ఇవివరకు మూడు సలలు ఈవార్డుకు కవున్సిలరుగనుండిరి. ఏవార్డులోను చేరక ఉభయులను సమాధానపరచుచు వచ్చిరి. విశేష. చాకచక్యమును చూపి యుండలేదని కొందరు అభిప్రాయపడినను పడుదురుగాక. వీరుమట్టుకు చాల నిదానముతో పనిచేయుదురు. ముందు మరెక్కుడుశ్రద్ధతో పనిచేయుటకై నిశ్చయించుచున్నారు. వైరుమకొవదవికై ప్రయత్నించతగినవారిలో వీరిొకరు గనుక వీరికి మేము స్వాగతముగనుచున్నారము.

హిందూ హైస్కూలు.

ఈపాఠశాలాస్థాపకులలో ముఖ్యులగు ఆకెళ్ల వెంకయ్యగారు పరమపదించినదిన వారితో సమానముగ శ్రద్ధతో పనిచేయువారు లేనికారణమున ఆధిక నిల చాల హీనస్థితికి వచ్చినది. అప్పుమాత్రమ దాదాపు పదునైదువేల రూపాయల వరకు ఉన్నది. భవనమున కింకను నాలు వేలరూపాయలయినను వెచ్చించనిది ప్రయోజనములేదు. ఇప్పుడు ఈసంహమ్మిది వేల రూపాయలను సమకూర్చుకొనే ప్రయత్న పాఠశాలా పాలకులవద్దలేదు. పాఠశాల చాల అభివృద్ధియందున్నది. విద్యార్థులిప్పు జీకములవలన ఉపాధ్యాయుల జీతములు చెల్లు అడవిగాను పోగా గురికు ఒకవైయ్య రూపాయలు టాభము అగ పడుచున్నది. పాఠశాల వేరు శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరి హిందూ హైస్కూలు అయియుండుటచే మాయూరి వర్తక సంఘమువారు ఈపాఠశాలను తమ మేనేజ్ మెంటులోనికి తీసికొని మంచిస్థితికి తెచ్చెదమనిచెప్పి వారిలోవారు సదరు పందొమ్మిదివేల రూపాయలు చందాలు వేసికొనుచున్నారు. రేపటిదినమున ఈపాఠశాలయొక్క మేనేజ్ మెంటును వారి వశముచేయుటకై సభ జరుపబడును. ఈ కార్యమునకై మాయూరివై శుక్రులు మిక్కిలి వందనీయును.

టౌక్ హాలు

దాదాపు పదునయిదువేల రూపాయలు వెచ్చించి నిర్మాణము చేయబడిన ఈహాలు దేశోద్ధారకమగు కార్యములకు విరియోగింపబడుటకు బదులుగా డబ్బువెట్టి చీట్లాడుటకై కొందరిచే విరియోగింపబడుటయు, వార్తాపత్రికలైనను చదువుకొనుటకు అవకాశములేకుండ ఈచీట్లాటవారు గోలచేయుటయు చూడ కడుశోచనీయముగ నున్నయది. బిల్లియర్లు ఆటలయొక్కయు, చీట్లాట ఆటలయొక్కయు చప్పుడువలన పట్టికు సభలు ఈహాలులో జరుపుట బహుకష్టతరముగ నున్నది. ఈ యాటలకుగాను ప్రత్యేకస్థలమును ఏర్పాటుచేయుటయు, సభలు జరుగునప్పుడు ఈయాటల నాపుటయు అత్యవసరమైన పనియై యున్నది టౌక్ హాలులలో క్లబ్బు ఉండుట చాల అసద్ధ దాడుకమని తోచెడిని.

శ్రీధర వి. శేతకౌరుగారు.

వీరు మహారాష్ట్రగ్రాహ్యులు. కలకత్తా నిశ్చయిద్యాలయములో యం. ఏ. పరిక్షకు “ఆధికకాస్త్ర” బోధకులుగ నుండిరి. వీరు గతవారముదినములనుంచి హయూరి రామమోహన ధర్మపుస్తకాలయమున ఉపన్యాసం బిచ్చుచున్నారు. మనదేశము పూర్వపు బౌద్ధత్వమునకు రావలయుననిన పూజనీయమగు బ్రాహ్మణసంఘము బయలుపడెల వలయుననియు, దేశము భాషలనుబట్టి విభాగింప బడవలయుననియు, దేశభాషలలో విద్యగణప బడవలయుననియు, రాజకార్యములు దేశభాషలలో నెరవేర్చబడవలయుననియు నియువదేశ సారాంశమైయున్నది. వీరియుపన్యాసమును వి. తృప్తిచెందనివారు ఏవారును ఉండరు. ఇట్టివారు అపవద్ధులు. వచ్చుచుండుటవలన పామరులందరు పవిత్రులగుచున్నారు. వైకుంఠ నెరవేరజూచుటకై వీరు ఇచట “రాష్ట్రధర్మ ప్రచారసభ”ను ఒకదానిని స్థాపింతురు. బందరులోగూడ ఒకసంఘమును స్థాపించియుండిరి.

MADRAS.—Printed and Published by K. Nageswara Rao at the Andrapatrika Press, No. 6 & 7, Thambu Chetty Street, George Town.